

LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2022

y-tunnus: 0134859-4

Sisällysluettelo

Hallituksen toimintakertomus 2022.....	1
1 Avaintiedot	1
2 Tilikauden merkittävät tapahtumat	2
3 Vakavaraisuus ja riskiasema.....	4
4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat.....	5
5 Tulevaisuuden näkymät	5
6 Hallinto ja vastuullisuus	5
7 Ehdotus voiton käyttämisestä	8
Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022	9
8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Loimi-Häme	9
9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	28
10 Riskienhallinnan liitetiedot	33
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	38
Tilinpäätösmerkintä	39

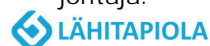
Hallituksen toimintakertomus 2022

LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Loimi-Häme) kotipaikka on Loimaa ja y-tunnus O134859-4. Yhtiön toimialaan kuuluvat vapaaehtoiset vahinkovakuutukset ja liikennevakuutukset.

LähiTapiola Loimi-Häme kuuluu LähiTapiola-ryhmään ja yhdistellään LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön konsernitilinpäätökseen. Vakuutusyhtyröhmän ylin emoyritys on LähiTapiola Vahinkoyhtiö (y-tunnus O211034-2) ja sen kotipaikkana on Espoo.

1 Avaintiedot

- Vuosi 2022 oli poikkeuksellinen, kun Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan, voimakkaasti kohonneet energian hinnat, kiivaaksi vauhdittunut inflaatio sekä selvästi kohonneet markkinakorot aiheuttivat huomattavaa epävarmuutta rahoitusmarkkinoille ja talouteen, mikä heijastui erityisesti yhtiömme sijoitustoiminnan tulokseen.
- Haasteellisesta taloussympäristöstä huolimatta vakavaraisuutemme vahvistui ja liiketulos oli -2,4 miljoonaa euroa (4,3 milj. v. 2021 €). Vahinkovakuutuksessa kasvu jatkui vahvana.
- Yhtiömme vahva taloudellinen asema luo vakautta yhteiskuntaan ja turvaa omistaja-asiakkaillemme. Se luo myös erinomaisen pohjan omistajatahtomme mukaisesti painottaa asiakaskeksisyyttä, asiakashyödyn kasvattamista sekä pitkäjänteistä ja vastuullista liiketoimintaa toimialueellamme.
- Vahvat panostuksemme järjestelmämuudistuksiin, digitaalisuuteen sekä automaatioon jatkuivat läpi vuoden.
- Yhtiömme toimialueen hyvinvointia edistävät vastuullisuuden strategiset tavoitteet ohjaavat tekemiämme lahjoituksia ja kumppanuustoimintaa. Vuonna 2022 kohdistimme lahjoituksia mm. nuorten ja lasten hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistämiseksi. Ukrainaa tuimme niin kriisialueelle kuin toimialueellamme kohdistuvin lahjoituksin.
- Vahinkovakuuttamisessa vahvistimme markkinajohtajan asemaamme liikennevakuuttamisessa. Myös maatilavakuuttamisessa olemme markkinajohtaja.

- LähiTapiola Varainhoito -konsernin toiminta alkoi 1.1.2022, kun LähiTapiola Varainhoito Oy (emoyhtiö), Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy sekä LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen muodostivat konsernin. Samaan aikaan LähiTapiola-ryhmä keskitti sijoitusmyynnin ja asiakaspalvelun organisaation LähiTapiola Varainhoitoon. Loimi-Hämeen työsuhteiset säästö- ja sijoitusmyyjää siirtyvät uuteen organisaatioon sekä heidän esihenkilönsä vuoden alusta. Loimi-Hämeen henkilö- ja yritysasiakasmyyjät ohjaavat asiakkaita näille henkilöille.

Vakuutustoiminnan volyyymi ja kannattavuus	2022	2021
Ensivakuutuksen maksutulo, milj. eur.	46,4	45,0
Muutos %	3,1	3,6
Kate ennen tasoitusmäärän muutosta, milj. eur.	2,8	0,8
Yhdistetty kulusuhde ilman perustekorkokulua, %	93,2	97,2
Riskisuhde, %	60,8	66,0
Toimintakulusuhde, %	32,4	31,2
Korvaukset ja asiakasedut	2022	2021
Maksetut korvaukset, milj. eur.	27,1	25,8
Omaetu, milj. eur.	4,2	4,0
S-bonus, milj. eur.	1,6	1,6
Tulos ja vakavaraisuus	2022	2021
Liiketulos, milj. eur.	-2,4	4,3
Kokonaistulos, milj. eur.	-8,1	6,6
Vakavaraisuussuhde, %	311,3	243,2

Vakavaraisuussuhde = hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen (Solvenssi II). Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Tunnuslukujen laskentakaavat on kuvattu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Tuloslaskelmaerien ja ajanjaksoon liittyvien tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuodentakaisia vastaavan ajanjakson lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten tunnuslukujen vertailukauden lukuina on käytetty vuoden 2021 lopun lukuja. Tekstissä vertailukauden luvut ovat suluisia. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavista eristä on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

2 Tilikauden merkittävät tapahtumat

2.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vakuutuskantamme muodostuu henkilö- ja maatala-asiakkaista sekä pienistä ja keskisuurista yrityksistä.

Digitaalinen vuorovaikutus jatkaa vahvaa kasvuaan läpi yhteiskunnan ja korostuu yhä useammin myös asiakaskohtaamisissa. Tavoitteenamme on toimialan paras henkilökohtaisen ja digitaalisen palvelun yhdistelmä. Keskeinen tekijä tavoitteen saavuttamisessa on monikanavainen järjestelmä uudistus. Kyseisellä vakuutusjärjestelmien kokonaisuudistuksella tähtäämme selkeyteen ja helppokäyttöisiin vakuutus tuotteisiin ja -palveluihin. Paransimme omistaja-asiakkaidemme verkkopalvelun toimintaa ja yhä suurempi osa korvaushakemuksista on automaattisen päätöksenteon piirissä. Toteutamme myös parannuksia yritysasiakkaiden digitaalisiin palveluihin ja kehitimme yritysten sairauskuluvakuutusta.

Ensivakuutuksen maksutulomme oli 46,4 miljoonaa euroa (45,0 milj. €) ja kasvua edelliseen vuoteen 3,1 prosenttia. Maksutulon kasvua tukevat korkea asiakaspysyvyys ja myynnin kasvu sekä verkossa, että henkilökohtaisen palvelun kanavissa.

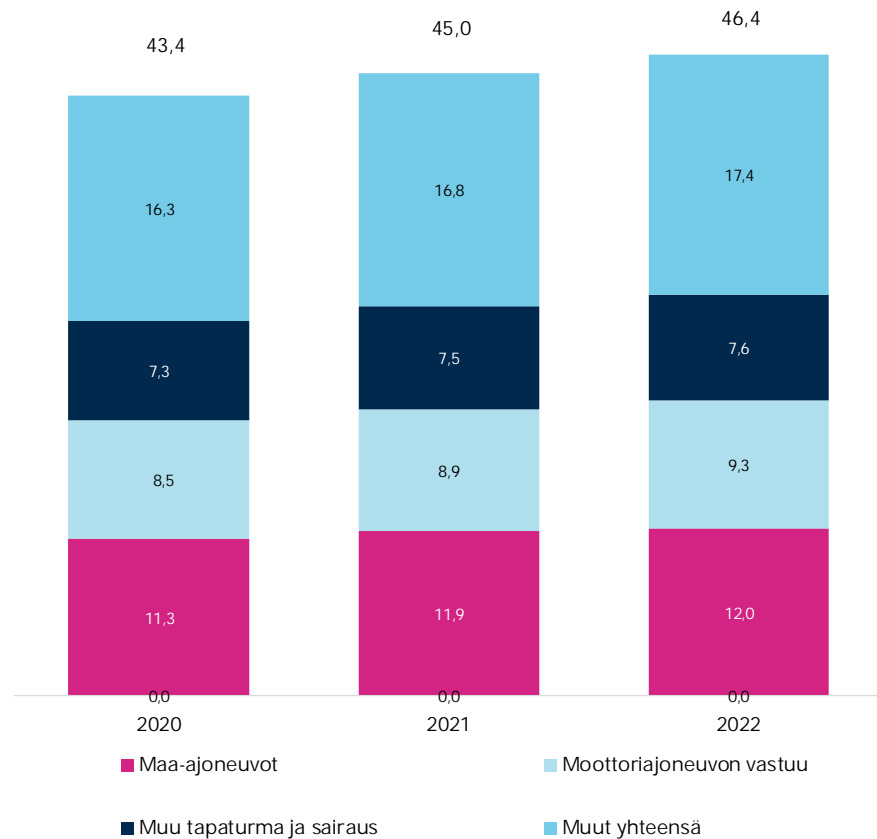
Asiakaspääryhmistä kasvumme oli voimakkainta yritysasiakkaissa. Vakuutuslajeista maksutulomme kasvoi voimakkaasti liikennevakuuttamisessa 4,8 prosenttia ja olemme toimialueemme markkinajohtaja vakuutus sopimusten määrällä mitattuna sekä henkilö- että yritysasiakkaiden vakuuttamisessa 32,1 prosentilla. Loimi-Häme on toimialueellaan myös maatilavakuuttamisen markkinajohtaja 58 prosentilla. . Myös vapaaehtoisten henkilövakuutusten maksutulo on maltillisessa kasvussa 2,4 prosenttia pandemian aiheuttaman hiljaiselon jälkeen.

Korvauskulut kasvoivat vuonna 2022 ja varsinaisen vakuutustoiminnan kannattavuutta kuvaava riskisuhde on palautunut pandemian jälkeen pitkän ajan keskiarvojen tasolle. Koronapandemian rajoitustoimet purettiin kevään aikana ja lisääntynyt yhteiskunnallinen aktiviteetti kasvatti maksettua korvauksia. Vuoden 2022 aikana kaikissa vakuutuslajeissa on palattu jo pandemiaa edeltäville tasoille. Myös korkea inflaatio kasvatti korvauskuluja loppuvuoden aikana.

LähiTapiola Loimi-Häme

Ensivakuutuksen maksutulon kehitys vakuutusluokkaryhmittäin, milj. eur.

Korvauskulumme olivat 30,4 miljoonaa euroa (31,9 milj. €) ja riskisuhteemme ilman perustekorkokulua 60,8 prosenttia (66,0 %). Omaisuuden ja toiminnan yli 300 000 euron suurvahinkoja sattui 2 kappaletta (2 kpl), joista toisen korvausarvio kasvoi yli miljoonan euron. Maksoimme asiakkaille vahinkovakuutuksen korvauksia 27,1 miljoonaa euroa (25,8 milj. €). Lisäksi hyvitimme vakuutusmaksuista keskittämisetuina 4,2 miljoonaa euroa (4,0 milj. €) ja S-ryhmän bonuksena 1,6 miljoonaa euroa (1,6 milj. €).

Vahinkovakuutuksen volyymin kasvu, panostukset liiketoiminnan kehittämiseen sekä yhteiskunnallisen aktiviteetin lisääntyminen ovat vaikuttaneet toimintakulujen kasvuun. Toimintakulumme olivat 14,2 miljoonaa euroa (13,3 milj. €) ja vahinkovakuuttamisen tehokkuutta mittaava toimintakulusuhteemme nousi 1,2 prosenttiyksikköä ja oli 32,4 prosenttia (31,2 %).

Haastavasta taloudellisesta ympäristöstä huolimatta vahinkovakuutustoimintamme on pysynyt kannattavana. Vakuutustekninen katteemme ennen tasoitustamäärän muutosta oli 2,8 miljoonaa euroa (0,8 milj. €). Yhdistetty kulusuhteemme ilman perustekorkokulua oli 93,2 prosenttia (97,2 %).

Vahinkovakuutuksessa korvauskuluihin sisältyy kertaluontoisia eriä liittyen vastuuelan laskuperusteiden ja laskentatavan muutoksiin. Yhteisvaikutus eristä paransi 1,9 miljoonaa euroa vakuutusteknistä katetta ennen tasoitustamäärän muutosta. Muutoksista ja niiden vaikutuksista on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

2.2 Sijoitustoiminta ja talouden liiketoiminta

Sijoitustoiminnan tarkoitus on tuottaa arvoa omistaja-asiakkaillemme, ja sijoitustoiminnan tuotoilla mahdollistetaan vakavaraisuuden ylläpitäminen sekä kilpailukykyisten palveluiden tuottaminen asiakkaillemme tulevaisuudessakin.

Vuosi 2022 käynnistyi epävarmoissa tunnelmissa. Venäjän hyökkäyssota, inflaation kiihtyminen, energiakriisi ja rahapolitiikan kiristykset heikensivät talouksien ja rahoitusmarkkinoiden tulevaisuudennäkymiä. Rahoitusmarkkinoille osakkeiden ja joukkolainojen toteutuneet tuotot painuivat tarkastelujaksolla negatiiviseksi ja erityisesti korkosijoitusten toteutuneet tuotot jäivät poikkeuksellisen heikoiksi. Valuuttamarkkinoilla dollari vahvistui euroa vastaan, mikä paransi dollarisijoitusten tuottoja euroissa mitattuna.

Maailman johtavat keskuspankit aloittivat ohjauksien nostot alkuvuonna ja jatkoivat niitä aina vuoden loppuun saakka. Yksittäiset koronnostot ovat olleet poikkeuksellisen suuria, minkä seurauksena rahataloudelliset olosuhteet ovat kiristyneet merkittävästi. Rahapolitiikan kiristykset vaikuttavat reaalityönteeseen 6–18 kuukauden viipeellä, jonka seurauksena johtavien teollisuusmaiden taantumien todennäköisyys on koholla vuonna 2023. Sijoitusmarkkinoiden ja talouspolitiikan tekijöiden näkökulmasta taantumien syvyys, kesto ja laajuus vaikuttavat tuleviin päätöksiin.

Sijoitusmarkkinoiden yleinen heikkous heijastui myös LähiTapiola Loimi-Hämeen sijoituksiin. Vuonna 2022 sijoitukset tuottivat kokonaisuutena edellisvuotta heikommin, ja sijoitustoiminnan nettotuottomme oli -5,4 miljoonaa euroa (3,4 milj. €). Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoon oli -7,8 prosenttia (4,3 %). Sijoituksista 37,5 prosenttia oli osakesijoituksiin luokiteltavia.

Sijoitustoiminta	2022	2021
Sijoitusten nettotuotto käyvin arvoon, %	-7,8	4,3
Korkosijoitukset	-12,5	0,2
Osakesijoitukset	-3,3	11,7
Kiinteistösijoitukset	0,3	1,2
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusten allokaatio, %		
Korkosijoitukset	48,4	50,9
Osakesijoitukset	37,5	35,7
Kiinteistösijoitukset	14,1	13,4
Muut sijoitukset	0,0	0,0
Sijoitusomaisuus käyvin arvoon, milj. eur.	129,0	137,2

LähiTapiola Loimi-Hämeen asiakkaille tarjoamme LähiTapiola-Ryhmän monipuolisia säästämisen ja sijoittamisen palveluita. Näitä palveluja tarjoavat LähiTapiola Varainhoito –konsernin yhtiöt: LähiTapiola-rahastojen ja sijoitusasiakkaiden varainhoitajana toimiva LähiTapiola Varainhoito Oy, sijoitusrahastotoimintaa harjoittava Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj, vaihtoehtorahastojen hoitaja LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy tytäryhtiöineen sekä kiinteistösijoituksia hallinnoiva LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy tytäryhtiöineen. LähiTapiola-ryhmän henkivakuutustoimintaa harjoittava LähiTapiola Henkiyhtiö tarjoaa yksityishenkilöille ja yrityksille myönnettävät yksilölliset henkivakuutukset, ryhmähenkivakuutukset, yksilölliset eläkevakuutukset ja kapitalisaatiosopimukset sekä yrityksille myönnettävät ryhmäeläkevakuutukset. Lisäksi LähiTapiola Rahoitus Oy tarjoaa osamaksu- ja rahoitusleasingrahoitusta sekä kaupintapalveluita.

2.3 Luottoluokitus

Luottoluokittaja Standard & Poor's on tehnyt luottoluokitusarvion LähiTapiola-ryhmästä vuodesta 2019 alkaen.

Standard & Poor'sin 21.10.2022 LähiTapiola Vahinkoyhtiölle antamaan A-luokitukseen vakain näkymin vaikuttivat ryhmän vahva vakavaraisuus sekä hyvä tulosehditys edellisvuosina. Luokitus ja näkymät olivat vastaavat kuin edellisessä luokituksessa lokakuussa 2021. Standard & Poor's näkee LähiTapiolan säilyttävän johtavan aseman kansallisessa vakuutusmarkkinassa.

3 Vakavaraisuus ja riskiasema

3.1 Vakavaraisuuden hallinta

LähiTapiola Vahinkoyhtiö toimii LähiTapiola-ryhmän vakuutus- ja rahoitusryhmän ylimpänä emoyrityksenä, jonka tehtävänä on varmistaa, että ryhmä ja sen yhtiöt täyttävät lakisääteiset vakavaraisuuteen liittyvät vaatimukset. LähiTapiola-ryhmän ja sen vakuutusyhtiöiden vakavaraisuudet lasketaan käyttämällä Solvenssi II -standardikaavaa. Vakavaraisuuslaskenta ei kuulu lakisääteisen tilintarkastuksen piiriin.

Vakavaraisuuden hallinta on osa ryhmän ja sen yhtiöiden riskienhallintaa. Vakavaraisuuden hallinnan lähtökohtana on, että ryhmällä ja yhtiöillä on riittävästi vakavaraisuuspääomaa velvoitteidensa täyttämiseksi ottaen huomioon odotetut ja odottamattomat tappiot. Keskinäisen yhtiömuodon vuoksi vakavaraisuuden hallinnassa korostetaan asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvaa varmistamista koko ryhmän ja sen yhtiöiden hyvällä vakavaraisuudella.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, jonka tarkoituksena on turvata LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden vakavaraisuus. Sopimus määrittelee toimintaperiaatteet päätöksentekomenettelyineen sellaista poikkeuksellista tilannetta varten, jossa jonkin ryhmään kuuluvan yhtiön vakavaraisuus on vaarantunut tai vaarantumassa. Sopimuksen mukaan LähiTapiola Vahinkoyhtiö ja alueyhtiöt ovat velvollisia tarvittaessa pääomittamaan toista ryhmän yhtiötä edellyttäen, että pääomittavan yhtiön oma vakavaraisuus on riittävällä tasolla sekä pääomitusta tehtäessä, että sen jälkeen. Yhteisvastuusopimuksen velvoittaman pääomituksen määrä on rajoitettu suhteessa pääomittavan yhtiön omaan varallisuuteen.

LähiTapiola-ryhmän vahinkovakuutusyhtiöt lukeutuvat toimialan vakavaraisimpiin yhtiöihin Suomessa. Ryhmän kaikkien yhtiöiden vakavaraisuus on tällä hetkellä vahvalla tasolla, jolloin todennäköisyys sille, että joudutaan turvautumaan yhteisvastuusopimuksen mukaisiin pääomituksiin, on hyvin pieni. Ryhmän vakavaraisuuden hallinnasta kerrotaan tarkemmin vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevissa kertomuksissa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

Vuotta 2022 koskeva LähiTapiola-ryhmän kertomus julkaistaan 8.4.2023 mennessä.

3.2 Vakavaraisuusasema

Vakavaraisuussuhteemme (yhtiön hyväksyttävän oman varallisuuden määrä suhteessa vakavaraisuuspääomavaatimukseen) oli 311,3 prosenttia (243,2 %). Siten yhtiömme vakavaraisuutta voidaan pitää vahvana.

Yhtiömme vakavaraisuussuhde vahvistui tilikauden aikana johtuen pääosin markkinariskien pienentymisestä ja korkotason voimakkaasta noususta, mikä laski vakavaraisuuslaskennan vastuuvelan määrää.

Yhtiömme likviditeettitilanne oli hyvällä tasolla tilikauden aikana. Mahdollisiin likviditeettitarpeisiin on varauduttu riittävällä käteisen määrällä ja varmistamalla, että sijoitusomaisuudessa on riittävästi likvidejä sijoituksia, jotka ovat nopeasti muutettavissa käteiseksi.

3.3 Riskiasema

Toimintamme merkittävimmät riskit ovat vakuutusriskit, sijoitustoimintaan liittyvät markkinariskit, operatiiviset riskit sekä toimintaympäristön ja strategian riskit.

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus tuotteiden hinnoitteluun, inflaatioon, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin, ammattitauteihin ja jälleenvakuutusuojiiin.

Markkinariski aiheutuu varojen markkina-arvojen vaihtelusta, sisältäen muun muassa korkojen, osakekurssien tai valuuttakurssien muutoksen aiheuttaman vaihtelun.

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Oikeudelliset riskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin.

Toimintaympäristön ja strategian riskit sisältävät muun muassa yleiseen toimintaympäristöön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksiin, kilpailuun ja kilpailijoihin sekä strategian sisältöön ja toteuttamiseen liittyvät riskit. Toimintaympäristön ja strategian riskejä korostavat vakuutuslalla samanlainen talouskehityksen epävarmuus ja toimintaympäristön yhä nopeutuva muutosvauhti: muun muassa digitalisaation tuoma murros, toimialalukumat, uudenlaiset toimijat ja yhteenliittymät, väestörakenteen muutos, kansainvälistyminen sekä ilmastonmuutos.

Geopoliittiset riskit nousivat Venäjän Ukrainassa aloittamien sotatoimien myötä toimintaympäristön keskeisemmäksi kysymykseksi. Kokonaistilanne on edelleen hyvin arvaamaton ja sodan laajentuminen mahdollista. Tilanteen johdosta Suomi on päättänyt hakea Pohjois-Atlantin liiton (NATO) jäsenyyttä. Tarkasteluhetkellä liittymisprosessi on edelleen kesken. Talouspakotteet ja vastapakotteet heikentävät kansantalouden näkymiä ja luovat epävarmuutta myös vahinkovakuutustoimintaan. Vakuutusyhtiöiden operatiiviseen toimintaan vaikuttavien kyberhyökkäysten todennäköisyys sekä vakuutusyhtiöissä että niiden vakuuttamien kohteiden osalta on kasvanut. Myös pandemian vaikutukset näkyvät edelleen kansantaloudessa. Sekä Ukrainan sodan, että koronapandemian vaikutusten hallitsemiseksi jatkettiin LähiTapiolassa liiketoiminnan johtoryhmien sekä erityistilanneryhmien toimintaa. Ryhmien tehtävänä oli muodostaa tilannekuva poikkeustilanteiden riskeistä ja vaikutuksista LähiTapiolalle sekä päättää tarvittavista liiketoiminnallisista linjauksista, toiminnallisista ohjeistuksista ja viestinnän sisällöistä.

Toimintaympäristön riskejä lisäävät myös kansainvälisen talouden heikentyneet suhdannenäkymät inflaation kiihtymisen, korkojen nousun ja varallisuusarvojen laskun myötä.

Riskienhallinnasta ja merkittävimmistä riskeistä kerrotaan tarkemmin tilinpäätöksen riskienhallinnan liitetiedoissa ja vakavaraisuutta ja taloudellista tilaa koskevassa kertomuksessa osoitteessa www.lahitapiola.fi.

4 Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Liiketoiminta on jatkunut tilikauden päättymisen jälkeen olennaisilta osin odotusten mukaisena.

5 Tulevaisuuden näkymät

5.1 Vahinkovakuutustoiminta

Vahinkovakuutuksen markkinanäkymä on sidoksissa talouden realiteetteihin. Rahapolitiikan kiristämisen myötä kansatalous on vajoamassa taantumaan ja korkea inflaatio syö kuluttajien ostovoimaa. Hidastuva kasvu heikentää myös vakuutusten kysyntää. Vahinkovakuutus toimialana on osoittautunut kriinkestäväksi ja kansantalouden taantumana jäädessä lyhytaikaiseksi vahinkovakuutuksen näkymät ovat kokonaisuutena vakaat. Korkea työllisyysaste tukee osaltaan positiivisesti vahinkovakuutuksen kehitystä.

Vahinkovakuutuksen asiakaspysyvyyden odotetaan säilyvän hyvällä tasolla. Teknologisen kehityksen vauhdittama verkkoasioinnin merkitys kasvaa edelleen.

LähiTapiolan vahinkovakuutustoiminnan kehityspanostukset kohdistuvat laajaan perusjärjestelmä uudistukseen sekä asiakkaiden asiointi- ja ostomahdollisuuksien parantamiseen. Keskitymme omistaja-asiakkaidemme elämänturvan ja hyödyn kasvattamiseen.

5.2 Sijoitusmarkkinoiden näkymät

Sijoitustoiminnan näkymät vuodelle 2023 ovat epävarmat. Suurin yksittäinen riski liittyy suhdannenäkymään. OECD:n ennakoivat suhdanneosoittimet kertovat mahdollisen suhdannepohjan olevan käsillä ja uusi elpyminen voisi käynnistyä keväällä, jolloin talouden kovat faktat kääntyisivät parempaan suuntaan syksyllä 2023.

Suhdannenäkymään liittyy kuitenkin myös muita merkittäviä riskejä. Venäjän hyökkäyssodan laajeneminen, Euroopan energiakriisin paheneminen ja stagflaation syveneminen kasvattaisivat alasuuntaisia riskejä. Lisäksi inflaation sitkeys, rahapolitiikan liian voimakkaat kiristykset ja Kiinan kiinteistösektorin tilanne aiheuttavat epävarmuutta sijoitusmarkkinoilla.

Näiden lähtökohtien valossa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden sijoitustoiminnan näkymiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Sijoitustuotoilla on huomattava vaikutus vakuutusyhtiön tuloksessa. Hyvän vakavaraisuustason ja vakavaraisuuden hallintaan panostamisen myötä LähiTapiola-ryhmä on hyvin varautunut sijoitusmarkkinoiden eri kehityskuluihin.

6 Hallinto ja vastuullisuus

6.1 LähiTapiola-ryhmän rakenne

LähiTapiola-ryhmän vakuutusyhtiöt ovat keskinäisiä yhtiöitä, jolloin niiden omistajia ovat vakuutuksenottajat ja takuupääoman omistajat. LähiTapiola Vahinkoyhtiöllä on vakuutusyrittäjäryhmän ylimpänä emoyrityksenä LähiTapiola-ryhmään ulottuva vastuu ryhmän ja sen yhtiöiden luotettavan hallinnon, vakavaraisuuden valvonnan, riskienhallinnan, sisäisen valvonnan sekä näihin liittyvän viranomaisraportoinnin järjestämisestä. LähiTapiola-ryhmän yhtiöt ovat järjestäneet keskinäiset vastuunsa ja työnjakonsa ryhmän sisäisiin sopimuksiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiön tilinpäätös julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2 Hallinto ja johtamisjärjestelmä

Noudatamme hallinnossa hyvää hallinnointitapaa, joka perustuu vakuutus- ja rahoitusalaan koskevaan lainsäädäntöön, Finanssivalvonnan antamiin määräyksiin ja ohjeisiin sekä keskinäisiin vakuutusyhtiöihin soveltuvin osin myös listayhtiöiden hallinnointikoodiin. LähiTapiola Vahinkoyhtiö antaa toimintakertomuksesta erillisenä dokumenttina selvityksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksen mukaisella tavalla (16.2.2023). Selvitys LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja LähiTapiola Henkiyhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on nähtävillä osoitteesta <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

6.2.1 Yhtiökokous

LähiTapiola Loimi-Hämeen yhtiökokous pidettiin 20.4.2022. Kokouksessa vahvistettiin tilinpäätös vuodelta 2021, päätettiin yhtiön tuloksen käyttämisestä, myönnettiin vastuuvapaus hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja valittiin yhtiön tilintarkastaja. Kokouksessa vahvistettiin lisäksi hallintoneuvoston jäsenten lukumäärä ja palkkiot sekä valittiin uudet hallintoneuvoston jäsenet.

6.2.2 Hallintoneuvosto

Hallintomallimme vaikuttaa keskeisesti keskinäinen yhtiömuoto, jossa vakuutusentajat ovat yhtiömme osakkaita. Koska osakkaiden määrä on näin ollen hyvin laaja, on yhtiöiden hallintoneuvostoilla ja hallituksilla juridisten tehtäviensä ohella merkittävä rooli vakuutusyhtiöiden omistajaohjauksessa sekä yhtiöiden ja niiden osakkaiden välisenä vuorovaikutuskanavana.

Hallintoneuvostomme jäsenet ovat Sari Schwartz (puheenjohtaja), Marianna Pajula (varapuheenjohtaja), Alitalo Sauli, Hurri Jussi, Kääriäinen Pekka, Leppä-Lukkala Leena, Levonen Timo, Nygård Rolf, Perho Saara, Pietilä Sirpa, Pirhonen Panu, Rouhiainen Jukka, Rydbeck Ellen, Siven Arto, Sulkonen Juha, Suolahti Anna-Maija, Terhonen Hanna-Leena, Uusi-Kämpä Heikki, Valkama Matti ja Väilä Päivi.

Hallintoneuvoston palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

Hallintoneuvoston jäsen Saara Perho on myös LähiTapiola Keskinäisen Henkivakuutusyhtiön hallintoneuvoston jäsen.

6.2.2.1 Hallintoneuvoston nimitystoimikunta

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan tarkoituksena on varmistaa valintaesitysten valmistelun monipuolisuus ja läpinäkyvyys valittaessa jäseniä yhtiön hallintoneuvostoon ja hallitukseen. Nimitystoimikunta valmistelee esitykset koskien hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten valintoja.

Hallintoneuvoston nimitystoimikunnan jäsenet ovat Sari Schwartz (puheenjohtaja), Marianna Pajula, Matti Valkama ja Timo Levonen.

6.2.3 Hallitus

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Sen tulee myös huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilikaudella 1.1. - 31.12.2022 hallituksen puheenjohtajana toimi Markku Äijälä (toimitusjohtaja, Boreal Kasvinjalostus Oy), varapuheenjohtajana Katriina Laaksonen (yksikönjohtaja, Mainiokodit, Mehiläinen Oy) ja jäsenenä Timo Simula (toimitusjohtaja, Netcare Finland Oy), Krista Pohjola (esihenkilö, F-Secure Consulting), Joni Lehtonen (liikkeenjohdon neuvonantaja, Microsoft Länsi-Euroopan konttori) ja Petra Schulze-Steinen 31.1.2023 asti (johtava oikeudellinen neuvonantaja, Euroopan keskuspankki).

Hallituksen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.4 Johtoryhmä

LähiTapiola Loimi-Hämeen johtoryhmä vastaa hallituksen sille antamien tehtävien valmistelusta, päätöksenteosta ja täytäntöönpanosta.

Yhtiön johtoryhmään kuuluvat Lauri Riekkola (puheenjohtaja), Timo Hakola, Annamari Peltonen ja Eija Torvela.

6.2.5 Toimitusjohtaja

LähiTapiola Loimi-Hämeen toimitusjohtajana toimii Lauri Riekkola.

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja sitoumukset löytyvät tuloslaskelman liitteestä "Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset".

6.2.6 Tilintarkastaja

Yhtiökokous valitsi LähiTapiola Loimi-Hämeen tilintarkastajana jatkamaan KPMG Oy Ab, jonka nimeämänä yhtiön päävastuullisena tilintarkastajana toimii Petter Westerback, KHT.

6.2.7 Valvova viranomainen

LähiTapiola Loimi-Häme on julkisen valvonnan alainen vahinkovakuutusyhtiö, jota valvoo Finanssivalvonta. Finanssivalvonta valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutus tapaa ja käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Se seuraa ja arvioi valvottaviensa taloudellista asemaa, johtamis-, valvonta- ja riskienhallintajärjestelmiä, toimintaedellytyksiä sekä toimintaympäristön muutoksia.

6.2.8 Lähipiiri

LähiTapiola Loimi-Hämeen lähipiiristä kerrotaan tilinpäätöksen liitetiedoissa.

6.3 Henkilöstö ja palkitseminen

LähiTapiola Loimi-Hämeen henkilöstön lukumäärä oli tilikaudella keskimäärin 43 (45) henkilöä. Lisäksi Loimi-Hämeellä on 44 (44) edustajaa, joiden kanssa on tehty joko erillinen franchising – tai edustajasopimus. Panostimme henkilöstön hyvinvointiin ja uskomme, että korkea henkilöstökokemus on korkean asiakaskokemuksen ja elämänturvastrategian tavoitteiden saavuttamisen edellytys. Pandemian jatkuessa ja Venäjän hyökkäyssodan alkamisesta huolimatta henkilöstömme on suoriutunut tehtävästään erinomaisesti ja työilmapiiri on säilynyt hyvänä, josta suurkiitos koko henkilöstölle.

Kannustinpalkkiojärjestelmät ovat keskeinen osa palkitsemisjärjestelmäämme ja niiden tarkoituksena on tukea strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamista henkilöstöä kannustamalla ja sitouttamalla. Kannustinpalkkiojärjestelmät koostuvat vuositulospalkkiojärjestelmistä ja ylimmän johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiojärjestelmästä. Palkitsemisjärjestelmää vahvistettaessa pyritään varmistamaan siitä, että se on yhtiön ja LähiTapiola-ryhmän liiketoimintastrategian sekä tavoitteiden ja arvojen mukainen ja että se vastaa yhtiöryhmän pitkän aikavälin etua, ja on sopusoinnussa yhtiöryhmän hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan kanssa eikä kannusta liialliseen riskinottoon.

Johdon vuositulospalkkiot perustuvat yhtiön tuloksiin vaikuttaviin elementteihin ja henkilöstö- ja asiakaskokemukseen. Mittarit ovat pääosin virallisiin tun-

nuslukuihin perustuvia. Tavoitteet johdetaan yhtiöryhmän strategiasta. Johdon pitkän aikavälin kannustinpalkkiointi perustuu yhtiöryhmän asiakaskokemuksen strategiaan tavoitteisiin, joita mitataan useamman vuoden jaksolta.

LähiTapiola Loimi-Hämeen ylimmän johdon eläkeikä on alennettu eläkeikä 63 vuoteen. Maksettava eläke perustuu työnantajan maksamiin vakuutusmaksuihin ja niille kertyvään korkotuottoon.

Yhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja tämän sijaiselle tilikauden 2022 aikana maksetut palkat ja palkkiot esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. LähiTapiola-ryhmän palkitsemisperiaatteista kerrotaan tarkemmin LähiTapiola-ryhmän palkitsemisraportissa osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/lahitapiola-ryhma/yhtioryhmatietoa/yhtioryhman-hallintomalli/palkitseminen-lahitapiolassa->.

6.4 Vastuullisuus

LähiTapiola-ryhmän vastuullisuustyön kivijalka on asiakasomisteisuus ja aktiivinen roolimme yhteiskunnassa. Vastuullisuuden vahvistaminen on yksi LähiTapiolan ryhmästrategian tavoitteista: haluamme olla vaikuttavasti vastuullinen kaikkialla Suomessa.

LähiTapiolan ryhmätasoiset vastuullisuustavoitteet ohjaavat myös LähiTapiola Loimi-Hämeen vastuullisuustyötä. Liiketoimintalähtöiset vastuullisuustavoitteemme kytkeytyvät vakuuttamiseen ja sijoittamiseen. Haluamme olla riskien ennaltaehkäisyn vaikuttavin kumppani muuttuvien riskien maailmassa. Luomme uusia vastuullisia palveluja ja vahvistamme asemaamme vastuullisen sijoittamisen edelläkävijänä. Etsimme suomalaisia ratkaisuja ilmastonmuutoksen hillintään ja siihen sopeutumiseen. Lisäksi vahvistamme oman vastuullisuustyömme perustaa, jotta voimme varmistaa muiden tavoitteidemme saavuttamisen.

Olemme sitoutuneet ryhmänä YK:n ympäristöohjelman alaisiin kestäväen vakuuttamisen periaatteisiin (Principles for Sustainable Insurance). Periaatteet määrittelevät vakuutusalan roolin Pariisin ilmastopöytäkirjan ja YK:n kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamisessa. Sijoitustoiminnassa huomioimme kestäväen sijoittamisen periaatteet.

Vuonna 2022 rakensimme uuden vastuullisuuden johtamisen mallin. Keväällä toimintansa aloitti uusi vastuullisuuden ohjausryhmä, joka ohjaa vastuullisuuden kehittämistä, vastuullisuustavoitteiden toimeenpanoa ja varmistaa sääntelyn vaatimusten ennakoinnin. Vastuullisuuden johtamista tukee säännöllisesti kokoontuva hallinnon edustajien vastuullisuusryhmä.

Vuonna 2022 Loimi-Hämeen henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulos oli tasolla: AAA (Erinomainen). Tulostaso nousi edellisestä vuodesta merkittävästi (+5,6 yksikköä), suurin tulosparannus oli Johtamisindeksissä. Lisäksi mittasimme kuukausittain henkilöstökokemusta fiilismittarin avulla. Saadut tulokset ja palautteet käytiin säännöllisesti läpi niin johtoryhmässä kuin henkilöstön kanssa. Osana työkykyjohtamista henkilöstön hyvinvoinnin, työkyvyn ja turvallisuuden aktiivinen seuranta ja mittaaminen ovat olleet keskeisessä asemassa Loimi-Hämeessä. Lisäksi kannustamme henkilöstöä jatkuvaan oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Tarjoamme osaamisen kehittämisen mahdollisuuksia, kuten online-koulutuksia, valmennusohjelmia ja verkkokursseja kaikille henkilöstöryhmille edustajat mukaan lukien. Pandemian jatkuessa etätö ja monipaikkaisen työn arkipäiväistyminen vaativat uusien työskentelytapojen omaksumista. Selvisimme koronavuoden haasteista hyvin, mistä yksi osoitus on henkilöstökokemuksemme nousu aiempaa korkeammalle tasolle.

Vuonna 2022 LähiTapiola Loimi-Hämeessä teimme viime vuonna 80 tuhannella eurolla käyttörahastolahjoituksia. Lahjoitukset menivät muun muassa Ukrainan sodan uhreille sekä lasten ja nuorten harrastustoiminnan tukemiseen. Lisäksi järjestimme kaksi Lähellä – Taidetta LähiTapiolan kokoelmista -näyttelyä Hämeenlinnassa ja Loimaalla, jossa kävijämäärä nousi 4 000 vierailijaan. Myös paikallisten kumppaneiden kanssa tehtiin yhteistyötä, esimerkkinä sammutintarkastukset, joissa tarkistettiin tuhat sammutinta.

LähiTapiola-ryhmän yhtiöt lahjoittivat korkeakouluille ja oppilaitoksille eri puolilla Suomea yhteensä 620 000 euroa taloudellisen elinvoiman ja osaamisen vahvistamiseksi. Ukrainan sodan alettua yhtiöt tekivät nopeasti päätöksen 300 000 euron lahjoituksesta Suomen Punaisen Ristin hätäapukeräykseen. Loppuvuodesta teimme uuden 130 000 euron arvoisen lääkinnällisten tarvikkeiden lahjoituksen, jonka Keskuskauppakamari koordinoi perille yhteistyössä Ukrainan suurlähetystön kanssa.

Kerromme LähiTapiola-ryhmän vastuullisuudesta ja vuoden 2022 toiminnasta erillisessä vastuullisuusraportissa, joka julkaistaan osoitteessa <https://www.lahitapiola.fi/tietoa-lahitapiolasta/talous/vuosikertomukset-ja-tilinpaatokset>.

7 Ehdotus voiton käyttämisestä

Hallituksen ehdotus

Hallitus ehdottaa LähiTapiola Loimi-Hämeen yhtiökokoukselle, että vuoden 2022 tilikauden tappio, 2 439 627,96 euroa, siirretään varmuusrahastoon. Mikäli hallituksen ehdotus tappion käyttämisestä hyväksytään, jakautuu yhtiön oma pääoma sen jälkeen oheisen taulukon mukaisesti.

Oma pääoma ehdotuksen jälkeen:

Oma pääoma, eur.	27 276 378,07
Pohjarahasto	1 207 203,66
Takuupääoma	12 164 502,35
Varmuusrahasto	13 352 632,34
Käyttörahassto	552 039,72

Tilinpäätös 1.1. – 31.12.2022

8 Tilinpäätöstaulukot LähiTapiola Loimi-Häme

8.1 Tuloslaskelma, LähiTapiola Loimi-Häme

VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA	1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021	
Vakuutusmaksutuotot							
Vakuutusmaksutulo	1	46 382 941,87		44 971 928,43			
Jälleenvakuuttajien osuus		-1 870 993,63	44 511 948,24	-1 747 267,65	43 224 660,78		
Vakuutusmaksuvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-543 935,00	-543 935,00	-500 538,00	-500 538,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		540,00	540,00	-59 644,15	-59 644,15		
Vakuutusmaksuvastuun muutos yhteensä			-543 395,00		-560 182,15		
Vakuutusmaksutuotot yhteensä			43 968 553,24		42 664 478,63		
Korvauskulut							
Maksetut korvaukset		-30 534 000,35		-29 097 614,25			
Jälleenvakuuttajien osuus		419 839,69	-30 114 160,66	230 593,26	-28 867 020,99		
Korvausvastuun muutos							
Kokonaismuutos		-1 119 120,00	-1 119 120,00	-4 328 410,00	-4 328 410,00		
Jälleenvakuuttajien osuus							
Kokonaismuutos		814 540,33	814 540,33	1 327 517,84	1 327 517,84		
Korvausvastuun muutos yhteensä			-304 579,67		-3 000 892,16		
Korvauskulut yhteensä			-30 418 740,33		-31 867 913,15		
Liikekulut	3		-10 760 697,24		-9 966 726,19		
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta			2 789 115,67		829 839,29		
Tasoitusmäärän muutos							
Kokonaismuutos		0,00	0,00	462 922,00	462 922,00		
Vakuutustekninen kate	2		2 789 115,67		1 292 761,29		
MUU KUIN VAKUUTUSTEKNIINEN LASKELMA		1.1.2022	-	31.12.2022	1.1.2021	-	31.12.2021
Vakuutustekninen kate				2 789 115,67			1 292 761,29
Sijoitustoiminnan tuotot	4	3 090 943,18			5 158 618,40		
Sijoitustoiminnan kulut	4	-8 447 818,33			-1 719 181,28		
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	4	0,00	-5 356 875,15		0,00	3 439 437,12	
Muut tuotot	4						
Muut				1 218 195,65		1 435 760,16	
Muut kulut	4						
Muut				-1 076 794,69		-1 360 089,22	
Voitto varsinaisesta toiminnasta				-2 426 358,52		4 807 869,35	
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja				-2 426 358,52		4 807 869,35	
Tuloverot							
Tilikauden vero		0,00			-944 471,31		
Aikaisempien tilikausien verot		-13 269,44			-64 510,90		
Laskennallisen verovelan muutos		0,00	-13 269,44		0,00	-1 008 982,21	
Tilikauden voitto				-2 439 627,96		3 798 887,14	

8.2 Tase, LähiTapiola Loimi-Häme

VASTAAVAA		31.12.2022		31.12.2021
Aineettomat hyödykkeet				
Muut pitkävaikuttiset menot	8	3 114 356,65		3 155 023,31
Sijoitukset				
Kiinteistösijoitukset	6			
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet		2 295 499,10		2 991 278,21
Lainasaamiset omistusyhteisyryksiltä		<u>0,00</u>	2 295 499,10	<u>0,00</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyryksissä	7			
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä		42 738 557,98		37 932 786,75
Rahoitusmarkkinavälineet ja lainasaamiset omistusyhteisyryksiltä		<u>0,00</u>	42 738 557,98	<u>0,00</u>
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	7	74 563 948,72		80 547 313,67
Rahoitusmarkkinavälineet		1 133 271,72		1 327 388,29
Muut sijoitukset		<u>0,00</u>	75 697 220,44	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutuslletesaamiset			<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
			120 731 277,52	122 798 766,92
Saamiset	14			
Ensivakuutus toiminnasta				
Vakuutuksenottajilta		9 574 542,64		8 946 783,29
Vakuutusedustajilta		<u>0,00</u>	9 574 542,64	<u>0,00</u>
Jälleenvakuutus toiminnasta			280 425,32	297 296,75
Muut saamiset			<u>381 420,46</u>	<u>301 081,63</u>
			10 236 388,42	9 545 161,67
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	8	97 114,47		129 485,97
Muut aineelliset hyödykkeet		76 690,00		57 910,00
Ennakkomaksut		<u>0,00</u>	173 804,47	<u>0,00</u>
Rahat ja pankkisaamiset			3 384 521,36	3 864 077,76
Muu omaisuus			<u>7 400,27</u>	<u>7 400,27</u>
			3 565 726,10	4 058 874,00
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat			19 080,20	13 753,59
Muut siirtosaamiset			<u>413 536,74</u>	<u>207 981,02</u>
			432 616,94	221 734,61
Vastaavaa yhteensä		<u>138 080 365,63</u>		<u>139 779 560,51</u>

VASTATTAVAA		31.12.2022	31.12.2021
Oma pääoma	9		
Pohjarahasto		1 207 203,66	1 207 203,66
Takuupääoma		12 164 502,35	12 164 502,35
Muut rahastot		16 344 300,02	13 144 270,03
Tilikauden voitto/tappio		<u>-2 439 627,96</u>	<u>3 798 887,14</u>
		27 276 378,07	30 314 863,18
Vakuutustekninen vastuovelka			
Vakuutusmaksuvastuu		18 347 219,00	17 803 284,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-540,00</u>	<u>0,00</u>
Korvausvastuu		64 385 035,00	63 265 915,00
Jälleenvakuuttajien osuus		<u>-3 940 877,77</u>	<u>-3 126 337,44</u>
Tasoisuusmäärä		27 479 263,00	27 479 263,00
		106 270 099,23	105 422 124,56
Pakolliset varaukset			
Muut pakolliset varaukset	12	<u>12 142,00</u>	<u>6 220,00</u>
		12 142,00	6 220,00
Velat	14		
Ensivakuutustoiminnasta		817 785,69	840 527,53
Jälleenvakuutustoiminnasta		4 783,54	16 737,41
Muut velat		<u>2 445 179,67</u>	<u>1 907 340,81</u>
		3 267 748,90	2 764 605,75
Siirtovelat	14	<u>1 253 997,43</u>	<u>1 271 747,02</u>
Vastattavaa yhteensä		<u>138 080 365,63</u>	<u>139 779 560,51</u>

8.3 Epäsuora rahoituslaskelma, LähiTapiola Loimi-Häme

Liiketoiminnan rahavirta	31.12.2022	31.12.2021
Voitto varsinaisesta toiminnasta	-2 426 358,52	4 807 869,35
Oikaisut		
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	847 974,67	3 098 152,31
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonorotukset	7 530 290,36	-681 501,85
Realisoitumattomat kurssivoitot/-tappiot		
Pakollisten varausten muutos	5 922,00	-5 230,00
Suunnitelman mukaiset poistot	674 999,57	641 151,55
Muut oikaisut	-529 132,92	-1 163 477,34
<i>Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta</i>	6 103 695,16	6 696 964,02
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-902 109,08	-74 631,98
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+)/vähennys (-)	485 393,56	-126 463,95
<i>Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja</i>	5 686 979,64	6 495 868,09
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista		
Maksetut välittömät verot	-13 269,44	-1 008 982,21
Liiketoiminnan rahavirta	5 673 710,20	5 486 885,88
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-5 467 696,07	-6 780 450,81
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	529 132,92	1 163 477,34
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-615 846,30	-733 536,32
Investointien rahavirta	-5 554 409,45	-6 350 509,79
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot/takuupääoman korot ja muu voitonjako	-598 857,15	-50 000,00
Rahoituksen rahavirta	-598 857,15	-50 000,00
Rahavarojen muutos	<u>-479 556,40</u>	<u>-913 623,91</u>
Rahavarat tilikauden alussa	3 864 077,76	4 777 701,67
Rahavarat tilikauden lopussa	3 384 521,36	3 864 077,76

8.4 Tunnusluvut, LähiTapiola Loimi-Häme

	milj. eur				
	2022	2021	2020	2019	2018
Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Liiketulos	-2,4	4,3	1,6	0,1	0,4
Kokonaistulos	-8,1	6,6	-0,6	5,7	-2,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo) prosentteina	-7,8	4,3	-0,2	7,5	-0,9
Kokonaispääoman tuotto, %	-5,4	4,8	0,0	4,6	-1,6
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	43	45	49	46	43
Henkilöstömäärä palkkasummaan suhteutettuna	43	45	49	46	43
Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo	46,4	45,0	43,4	42,0	39,7
Vahinkosuhte ilman perustekorkokulua, %	68,7	73,8	74,5	81,8	76,3
Vahinkosuhte, %	69,2	74,7	75,7	83,2	77,8
Liikekulusuhte, %	24,5	23,4	24,5	25,8	25,9
Yhdistetty kulusuhte ilman perustekorkokulua, %	93,2	97,2	98,9	107,6	102,2
Yhdistetty kulusuhte, %	93,7	98,1	100,2	108,9	103,7

8.5 Liitetiedot, LähiTapiola Loimi-Häme

Tuloslaskelman liitteet, LähiTapiola Loimi-Häme

1. Vakuutusmaksutulo	2022	2021
Ensivakuutus		
Kotimaasta	46 382 941,87	44 971 928,43
Ensivakuutus yhteensä	<u>46 382 941,87</u>	<u>44 971 928,43</u>
<i>Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta</i>	<u><u>46 382 941,87</u></u>	<u><u>44 971 928,43</u></u>
1.1 Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät	2022	2021
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista	105 948,57	87 169,85
Jakojärjestelmämaksut	1 117 196,61	1 243 039,13
Vakuutusmaksuvero	9 846 994,03	9 440 002,43
Palosuojelumaksu	136 049,55	130 996,87
Liikenneturvallisuusmaksu	93 625,28	88 861,48
<i>Yhteensä</i>	<u><u>11 299 814,04</u></u>	<u><u>10 990 069,76</u></u>

2. Vakuutusluokkaryhmittäinen tulos

		Vakuutus- maksutulo ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Vakuutus- maksutuotot ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Korvauskulut ennen jälle- vakuuttajien osuutta	Liikekulut ennen jälle- vakuuttajien palkkioita ja voitto-osuuksia	Jälle- vakuuttajien osuus	Vakuutus- tekni- nen kate ennen sijoitus- toiminnan nettotuottoa
Muu tapaturma ja sairaus	2022	7 642 213,13	7 594 516,13	-4 846 632,73	-1 841 545,86	-11 226,06	895 111,48
	2021	7 464 881,42	7 367 951,42	-3 820 836,06	-1 713 459,97	-11 244,63	1 822 410,76
	2020	7 252 063,34	7 280 241,34	-4 527 307,15	-1 802 702,89	-11 268,90	938 962,40
Moottoriajoneuvon vastuu	2022	9 308 878,57	9 124 066,57	-4 843 079,23	-2 161 957,51	-592 888,63	1 526 141,20
	2021	8 882 060,56	8 784 064,56	-10 901 144,42	-2 009 411,87	587 032,07	-3 539 459,66
	2020	8 521 062,53	8 493 079,53	-6 223 754,40	-2 032 813,37	-147 115,91	89 395,85
Maa-ajoneuvot	2022	12 028 062,75	11 918 481,75	-10 133 731,08	-2 850 896,90	-24 218,67	-1 090 364,90
	2021	11 864 051,87	11 694 050,87	-9 751 832,06	-2 661 526,88	-68 300,77	-787 608,84
	2020	11 345 699,13	11 176 930,13	-9 583 380,70	-2 618 923,89	-26 185,26	-1 051 559,72
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	2022	500 827,48	432 250,48	-137 004,37	-86 390,69	-541,64	208 313,78
	2021	393 654,94	365 262,94	-187 865,78	-76 539,29	-479,12	100 378,75
	2020	324 389,99	322 985,99	-172 774,55	-75 327,53	-460,69	74 423,22
Palo- ja muu omaisuusvahinko	2022	14 007 106,49	13 927 244,49	-10 315 612,80	-3 359 399,91	205 030,81	457 262,59
	2021	13 667 704,68	13 599 592,68	-7 490 336,50	-3 149 337,16	-486 212,23	2 473 706,79
	2020	13 442 911,94	13 313 605,94	-10 221 203,55	-3 222 576,70	-380 306,49	-510 480,80
Vastuu	2022	1 389 529,84	1 364 946,84	-591 681,24	-302 914,90	-8 265,80	462 084,90
	2021	1 303 083,58	1 278 095,58	-622 911,06	-282 685,32	-8 711,14	363 788,06
	2020	1 202 361,38	1 189 267,38	-496 236,48	-263 130,71	-8 371,09	421 529,10
Oikeusturva	2022	1 097 818,81	1 073 558,81	-632 023,21	-242 769,11	0,00	198 766,49
	2021	1 023 221,98	1 011 052,98	-531 041,35	-227 576,82	0,00	252 434,81
	2020	973 124,67	956 771,67	-648 254,95	-219 791,53	0,00	88 725,19
Muut	2022	408 504,80	403 941,80	-153 355,69	-89 671,53	-29 114,45	131 800,13
	2021	373 269,40	371 319,40	-120 057,02	-84 703,53	-22 370,23	144 188,62
	2020	354 134,25	356 134,25	-384 650,81	-83 582,63	-10 573,12	-122 672,31
Ensivakuutus yhteensä	2022	46 382 941,87	45 839 006,87	-31 653 120,35	-10 935 546,41	-461 224,44	2 789 115,67
	2021	44 971 928,43	44 471 390,43	-33 426 024,25	-10 205 240,84	-10 286,05	829 839,29
	2020	43 415 747,23	43 089 016,23	-32 257 562,59	-10 318 849,25	-584 281,46	-71 677,07
Yhteensä	2022	46 382 941,87	45 839 006,87	-31 653 120,35	-10 935 546,41	-461 224,44	2 789 115,67
	2021	44 971 928,43	44 471 390,43	-33 426 024,25	-10 205 240,84	-10 286,05	829 839,29
	2020	43 415 747,23	43 089 016,23	-32 257 562,59	-10 318 849,25	-584 281,46	-71 677,07
Tasoituserämuutos	2022						0,00
	2021						462 922,00
	2020						859 747,00
Vakuutustekni- nen kate	2022						2 789 115,67
	2021						1 292 761,29
	2020						788 069,93

3. Liikekulut sekä henkilöstöä ja toimitiltojen jäseniä koskevat liitetiedot

3.1 Kokonaisliikekulut toiminnoittain

	2022	2021
Maksetut korvaukset	3 463 798,65	3 338 222,94
Liikekulut	10 760 697,24	9 966 726,19
Sijoitustoiminnan hoitokulut	235 532,53	189 593,58
Muut kulut	1 065 269,87	1 332 578,45
<i>Yhteensä</i>	<u>15 525 298,29</u>	<u>14 827 121,16</u>

3.2 Tuloslaskelman erä liikekulut	2022	2021
Vakuutusten hankintamenot		
Ensivakuutuksen palkkiot	2 802 794,78	2 197 534,51
Muut vakuutusten hankintamenot	2 905 470,11	3 060 899,88
	<u>5 708 264,89</u>	<u>5 258 434,39</u>
Vakuutusten hoitokulut	3 211 047,12	3 072 722,03
Hallintokulut	2 016 234,40	1 874 084,42
Menevän jälleenvakuutuksen palkkiot ja voitto-osuudet	-174 849,17	-238 514,65
<i>Yhteensä</i>	<u><u>10 760 697,24</u></u>	<u><u>9 966 726,19</u></u>

3.3 Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

3.3.1 Henkilöstökulut	2022	2021
Palkat ja palkkiot	2 623 313,13	2 704 297,28
Eläkekulut	521 060,17	517 212,92
Muut henkilösivukulut	69 780,27	70 550,47
<i>Yhteensä</i>	<u><u>3 214 153,57</u></u>	<u><u>3 292 060,67</u></u>

3.3.2 Johdon palkat ja palkkiot, eläkesitoumukset, rahalainat ja niiden ehdot sekä vakuudet ja vastuusitoumukset

Toimitusjohtaja ja varatoimitusjohtaja/toimitusjohtajan sijainen		
Palkat ja palkkiot	300 632,83	290 812,63
Eläkesitoumukset	Toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan/toimitusjohtajan sijaisen eläkeikä/eroamisikä määräytyy lain mukaan.	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallitus ja hallituksen varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	88 100,00	81 600,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	
Hallintoneuvosto ja hallintoneuvoston varajäsenet		
Palkat ja palkkiot	49 100,00	67 550,00
Eläkesitoumukset	Ei eläkesitoumuksia	
Annetut rahalainat ja niiden ehdot	Ei annettu rahalainoja	
Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset	Ei annettu vakuuksia ja vastuusitoumuksia	

3.3.3 Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Henkilöstö	43	45
------------	----	----

3.4 Tilintarkastajan palkkiot eriteltyinä toimeksiantoryhmittäin

	2022	2021
Tilintarkastus	8 358,80	8 048,73
Muut palvelut	0,00	1 571,70
<i>Yhteensä</i>	<u><u>8 358,80</u></u>	<u><u>9 620,43</u></u>

4. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely sekä muiden tuottojen ja kulujen erittely

4.1 Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

Sijoitustoiminnan tuotot	2022	2021
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin		
Osinkotuotot	1 072 791,97	1 303 283,06
<i>Yhteensä</i>	<u>1 072 791,97</u>	<u>1 303 283,06</u>
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyhtiöihin		
Korkotuotot	0,00	1 810,00
<i>Yhteensä</i>	<u>0,00</u>	<u>1 810,00</u>
Tuotot kiinteistösijoituksista muihin yrityksiin		
Muut tuotot	81 091,60	44 866,77
<i>Yhteensä</i>	<u>81 091,60</u>	<u>44 866,77</u>
Tuotot muista sijoituksista		
Osinkotuotot	578 499,77	215 410,47
Korkotuotot	97 467,61	66 134,84
Muut tuotot	296 800,22	341 999,98
<i>Yhteensä</i>	<u>972 767,60</u>	<u>623 545,29</u>
<i>Yhteensä</i>	2 126 651,17	1 973 505,12
Arvon alentumisten palautukset	200 067,93	1 084 184,98
Myyntivoitot	764 224,08	2 100 928,30
<i>Sijoitustoiminnan tuotot yhteensä</i>	3 090 943,18	5 158 618,40
Sijoitustoiminnan kulut		
Kulut kiinteistösijoituksista		
Muut yritykset	-277 950,61	-195 710,72
<i>Yhteensä</i>	<u>-277 950,61</u>	<u>-195 710,72</u>
Kulut muista sijoituksista	-163 173,95	-140 652,63
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut		
Omistusyhteisyhtiöiden	0,00	-8 558,72
Muut yritykset	-36 349,21	-29 230,01
<i>Yhteensä</i>	<u>-36 349,21</u>	<u>-37 788,73</u>
<i>Yhteensä</i>	-477 473,77	-374 152,08
Arvon alentumiset ja poistot		
Arvon alentumiset	-7 730 358,29	-402 683,13
Rakennusten suunnitelmapoistot	-4 895,11	-4 895,11
<i>Yhteensä</i>	<u>-7 735 253,40</u>	<u>-407 578,24</u>
Myyntitappiot	-235 091,16	-937 450,96
<i>Sijoitustoiminnan kulut yhteensä</i>	-8 447 818,33	-1 719 181,28
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonalentumisia ja niiden oikaisua</i>	-5 356 875,15	3 439 437,12
<i>Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa</i>	<u><u>-5 356 875,15</u></u>	<u><u>3 439 437,12</u></u>

4.2 Muiden tuottojen ja kulujen erittely

Muut tuotot	2022	2021
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan tuotot	1 192 616,53	1 413 198,65
Muut tuotot	25 579,12	22 561,51
<i>Yhteensä</i>	<u>1 218 195,65</u>	<u>1 435 760,16</u>
Muut kulut		
Palvelumyynnin ja liitännäistoiminnan kulut	-1 065 269,87	-1 332 578,45
Muut kulut	-11 524,82	-27 510,77
<i>Yhteensä</i>	<u>-1 076 794,69</u>	<u>-1 360 089,22</u>

Taseen liitteet, LähiTapiola Loimi-Häme

5. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero sekä ei-suojaavien johdannaisten arvostusero

5.1 Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero

Sijoitukset	2022		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	224 351,26	690 551,26	695 446,37
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	125 000,00	125 000,00	125 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	1 479 947,84	1 479 947,84	1 489 316,00
	<u>1 829 299,10</u>	<u>2 295 499,10</u>	<u>2 309 762,37</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	42 738 557,98	42 738 557,98	45 089 510,46
	<u>42 738 557,98</u>	<u>42 738 557,98</u>	<u>45 089 510,46</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	74 563 948,72	74 563 948,72	77 050 553,08
Rahoitusmarkkinavälineet	1 133 271,72	1 133 271,72	1 126 979,55
	<u>75 697 220,44</u>	<u>75 697 220,44</u>	<u>78 177 532,63</u>
	<u>120 265 077,52</u>	<u>120 731 277,52</u>	<u>125 576 805,46</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	481,39
---	--------

Kirjanpitoarvo sisältää

Tuloutettuja arvonkorotuksia	466 200,00
Muita arvonkorotuksia	0,00
	<u>466 200,00</u>

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

4 845 527,94

Sijoitukset	2021		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Kiinteistösijoitukset			
Kiinteistöt	229 246,37	695 446,37	695 446,37
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	125 000,00	125 000,00	125 000,00
Muut kiinteistöosakkeet	2 170 831,84	2 170 831,84	2 148 338,54
	<u>2 525 078,21</u>	<u>2 991 278,21</u>	<u>2 968 784,91</u>
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä			
Osakkeet ja osuudet	37 932 786,75	37 932 786,75	40 185 245,26
	<u>37 932 786,75</u>	<u>37 932 786,75</u>	<u>40 185 245,26</u>
Muut sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	80 547 313,67	80 547 313,67	88 840 078,23
Rahoitusmarkkinavälineet	1 327 388,29	1 327 388,29	1 327 427,73
	<u>81 874 701,96</u>	<u>81 874 701,96</u>	<u>90 167 505,96</u>
	<u>122 332 566,92</u>	<u>122 798 766,92</u>	<u>133 321 536,13</u>

Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:

Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta	-1 275,37
---	-----------

Kirjanpitoarvo sisältää

Tuloutettuja arvonkorotuksia	466 200,00
Muita arvonkorotuksia	0,00
	<u>466 200,00</u>

Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)

10 522 769,21

6. Kiinteistösijoitukset

Kiinteistösijoitusten muutokset:	2022		
	Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Lainasaamiset omistus- yhteisyryksiltä
Hankintameno 1.1.	2 924 308,50	0,00	0,00
Vähennykset	-184 170,31	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.	<u>2 740 138,19</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kertyneet poistot 1.1.	-5 303,04		
Tilikauden poistot	-4 895,11		
Kertyneet poistot 31.12.	<u>-10 198,15</u>		
Arvonalentumiset 1.1.	-393 927,25		
Tilikauden arvonalentumiset	-506 713,69		
Arvonalentumiset 31.12.	<u>-900 640,94</u>		
Arvonkorotukset 1.1.	466 200,00		
Arvonkorotukset 31.12.	466 200,00		
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>2 295 499,10</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Omassa käytössä olevat kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet:			
Jäljellä oleva hankintameno	265 631,84		
Kirjanpitoarvo	265 631,84		
Käypä arvo	275 000,00		

7. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyhteisöissä

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	2022	2021
Hankintameno 1.1.	38 408 874,63	37 482 664,08
Lisäykset	6 436 871,54	2 182 358,47
Vähennykset	-1 556 057,77	-1 256 147,92
Hankintameno 31.12.	<u>43 289 688,40</u>	<u>38 408 874,63</u>
Arvon alentumiset 1.1.	-476 087,88	-504 738,11
Tilikauden arvonalentumiset	-99 005,03	-16 025,98
Arvon alentumisten palautukset	23 962,49	44 676,21
Arvon alentumiset 31.12.	<u>-551 130,42</u>	<u>-476 087,88</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>42 738 557,98</u></u>	<u><u>37 932 786,75</u></u>
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä		
Hankintameno 1.1.	0,00	2 809 274,22
Vähennykset	0,00	-2 809 274,22
Hankintameno 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Arvon alentumiset 1.1.	0,00	-947 972,81
Vähennysten ja siirtojen arvonalentumiset	0,00	947 972,81
Arvon alentumiset 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>0,00</u></u>	<u><u>0,00</u></u>
Omistusyhteisörytysten liikkeeseenlaskemat rahoitus- ja lainasaamiset omistusyhteisyhteisöiltä		
Hankintameno 1.1.	0,00	200 000,00
Vähennykset	0,00	-33 333,33
Siirrot erien välillä	0,00	-166 666,67
Hankintameno 31.12.	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u><u>0,00</u></u>	<u><u>0,00</u></u>
Yhteensä	<u><u>42 738 557,98</u></u>	<u><u>37 932 786,75</u></u>

7.1 Sijoitukset LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvissa yrityksissä

Osakkeet ja osuudet, käyttöomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö	3)	Espoo	1,3	672 801 081,89	55 497 834,39
LähiTapiola Palvelut Oy	3)	Espoo	0,7	10 134 952,70	-1 668 054,89
LähiTapiola Rahoitus Oy	3)	Espoo	0,5	107 077 889,86	13 618 104,45
LähiTapiola Varainhoito Oy -konserni	3)	Espoo	0,6	73 574 560,12	-5 505 027,51
Yhteensä				863 588 484,57	61 942 856,44

Osakkeet ja osuudet, sijoitusomaisuus		Kotipaikka	Osuus osakkeista %	Oma pääoma	Tilikauden voitto/tappio
LähiTapiola Kiinteistösijoitus I Ky	3)	Espoo	2,8	23 123 930,75	-1 043 015,18
LähiTapiola KR PK2 Ky -konserni	3)	Espoo	3,3	14 739 075,86	559 774,13
LähiTapiola Pääomasijoitus GP Oy	3)	Espoo	1,2	423,21	-60,00
LähiTapiola Pääomasijoitus I Ky	3)	Espoo	1,2	74 445 938,82	17 468 894,53
LähiTapiola Pääomasijoitus III Ky	3)	Espoo	1,5	93 847 895,35	11 001 250,93
LähiTapiola Rahoitusyhtiö I Ky	3)	Espoo	2,5	551 747 792,31	5 764 282,09
LähiTapiola Tampereen Tornit Ky	3)	Espoo	1,1	47 615 243,60	-2 500 000,00
LähiTapiola Tontit GP I Oy	3)	Espoo	1,4	134 426,65	6 760,73
LähiTapiola Tontit I Ky	3)	Espoo	1,4	44 935 644,26	3 835 644,18
LähiTapiola Tontit II Ky	3)	Espoo	1,6	20 479 092,06	869 173,28
LähiTapiola Yhteiset Kiinteistöt Ky	3)	Espoo	3,8	177 711 092,79	3 811 055,18
LähiTapiola Yritysrahoitus I Ky	3)	Espoo	2,4	622 194 921,27	17 846 342,89
Yhteensä				1 670 975 476,93	57 620 102,76

LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiö on lisäksi sijoittanut 1 (1) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluvaan asunto- tai kiinteistöyhtiöön, joista sen omia tytäryhtiöitä on 1 (1).

1) Tytäryhtiö

2) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle omistusyhteisyritys.

3) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, joka on raportoijalle muu sijoitus.

4) LähiTapiola-ryhmän konsernitilinpäätökseen kuuluva tytäryhtiö, jota ei yhdistellä.

7.2 Muut sijoitukset

Arvopaperi	Osuus osakkeista %	Määrä	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kotivaltio
Kotimaiset yhtiöt, noteeratut					
Muut		23 005,00	151 762,66	174 365,08	
Yhteensä		23 005,00	151 762,66	174 365,08	
Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat					
Muut		177,00	200,00	200,00	
Yhteensä		177,00	200,00	200,00	

Sijoitusrahastot			
BNP Paribas Global Senior Corporate Loans	1 850 921,82	1 850 921,82	Ranska
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Eurooppa	2 572 270,36	2 778 049,88	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Pitkäkorko	4 659 661,90	4 659 661,90	Suomi
Erikoissij.rahasto LähiTapiola AIF Yrityslaina	8 310 532,48	8 310 532,48	Suomi
Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola AIF USA ESG	572 935,83	572 935,83	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Ilmastoindeksi A	1 742 923,64	2 082 995,76	Suomi
LähiTapiola Eurooppa Keskisuuret ESG A	422 406,28	438 810,87	Suomi
LähiTapiola High Yield A	3 272 060,73	3 272 060,73	Suomi
LähiTapiola Hyvinvointi ESG A	533 865,12	636 313,06	Suomi
LähiTapiola Kehittynyt Aasia ESG A	330 567,35	443 492,41	Suomi
LähiTapiola Kehittyvät Korkomarkkinat A	3 115 119,68	3 115 119,68	Suomi
LähiTapiola Kestävä Vaikuttajakorko A	8 625 972,10	8 625 972,10	Suomi
LähiTapiola Korkomaailma A	1 457 787,34	1 457 787,34	Suomi
LähiTapiola Lyhytkorko ESG A	580 413,23	580 413,23	Suomi
LähiTapiola Pitkäkorko ESG A	6 829 463,05	6 829 463,05	Suomi
LähiTapiola Pohjoinen Yrityskorko ESG A	1 895 664,85	1 927 917,25	Suomi
LähiTapiola Pohjoismaat ESG A	490 036,05	530 993,87	Suomi
LähiTapiola Reaalikorko ESG A	3 267 316,19	3 267 316,19	Suomi
LähiTapiola Sijoituskiinteistöt A	1 998 436,71	2 340 169,39	Suomi
LähiTapiola Suoja A	1 518 630,08	1 588 870,48	Suomi
LähiTapiola USA Ilmastoindeksi A	1 188 826,17	1 868 704,75	Suomi
LähiTapiola USA Keskisuuret ESG A	481 809,74	623 587,03	Suomi
LähiTapiola Yrityskorko ESG A	11 000 770,42	11 000 770,42	Suomi
PIMCO GIS Emerging Markets Bond ESG Fund	1 208 864,85	1 208 864,85	Irlanti
S-Pankki Fenno Osake	826 719,04	924 785,93	Suomi
S-Pankki Kehittyvät Markkinat ESG Osake	684 794,63	748 735,44	Suomi
Sijoitusrahasto LähiTapiola Eurooppa HY ESG B	1 622 342,84	1 622 342,84	Suomi
Muut	853 775,29	898 145,12	
Yhteensä	71 914 887,77	74 205 733,70	
Pääomasijoitusrahastot			
LähiTapiola Asuntosijoitus Suomi Ky	529 666,84	688 104,75	Suomi
LähiTapiola Keskustakiinteistöt Ky	1 493 029,28	1 493 029,28	Suomi
Muut	474 402,18	489 120,27	
Yhteensä	2 497 098,30	2 670 254,30	
Muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet yhteensä	23 182,00	74 563 948,73	77 050 553,08

8. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

2022

	Aineettomat oikeudet ja Ennakkomaksut pitkävaikutteiset menot		Kalusto
Hankintameno 1.1.	4 929 045,11	233 606,00	471 320,88
Lisäykset	213 264,00	396 785,00	0,00
Vähennykset	-40 998,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	98 410,00	-98 410,00	0,00
Hankintameno 31.12.	5 199 721,11	531 981,00	471 320,88
Kertyneet poistot 1.1.	-2 007 627,80	0,00	-341 834,91
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	28 015,30	0,00	0,00
Tilikauden poistot	-637 732,96	0,00	-32 371,50
Kertyneet poistot 31.12.	-2 617 345,46	0,00	-374 206,41
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 582 375,65	531 981,00	97 114,47

9. Oman pääoman muutokset ja arvonkorotusrahaston erittely

9.1 Oman pääoman muutokset	1.1.2022	Lisäykset	Vähennykset	31.12.2022
Pohjarahasto	1 207 203,66	0,00	0,00	1 207 203,66
Takuupääoma	12 164 502,35	0,00	0,00	12 164 502,35
Varmuusrahasto	12 715 230,31	3 798 887,14	-721 857,15	15 792 260,30
Käyttörahassto	429 039,72	200 000,00	-77 000,00	552 039,72
Tilikauden voitto	3 798 887,14	-2 439 627,96	-3 798 887,14	-2 439 627,96
<i>Oman pääoman muutokset yhteensä</i>	<u>30 314 863,18</u>	<u>1 559 259,18</u>	<u>-4 597 744,29</u>	<u>27 276 378,07</u>

9.2 Laskelma voitonjakokelpoisista varoista	31.12.2022
Tilikauden voitto	-2 439 627,96
Varmuusrahasto	15 792 260,30
Käyttörahassto	552 039,72
<i>Voitonjakokelpoiset varat yhteensä</i>	<u>13 904 672,06</u>

10. Tilinpäätössiirtojen kertymä	2022	2021
Poistoero		
Poistoero 1.1.	-0,03	-0,01
Vähennykset	0,00	-0,02
Poistoero 31.12.	<u>-0,03</u>	<u>-0,03</u>
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	<u>-0,03</u>	<u>-0,03</u>

11. Korvausvastuu	2022	2021
Korvausvastuun riittävyys		
Muu tapaturma ja sairaus	193 139,87	562 472,97
Moottorijoneuvon vastuu	2 026 873,15	-1 802 165,30
Maa-ajoneuvot	393 754,98	617 187,16
Alukset, ilma-alukset, raiteilla liikk. kalusto ja kuljetus	76 072,49	42 230,00
Palo- ja muu omaisuusvahinko	-51 457,00	1 094 353,71
Vastuu	249 150,93	53 346,12
Oikeusturva	-196 310,01	-210 318,41
Muut	26 904,67	83 453,38
	<u>2 718 129,08</u>	<u>440 559,63</u>

12. Muut pakolliset varaukset	2022	2021
Keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraus	12 142,00	6 220,00
	<u>12 142,00</u>	<u>6 220,00</u>

13. Laskennalliset verovelat	2022	2021
Arvostuseroista laskettu verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana	241 300,00	527 250,00
	<u>241 300,00</u>	<u>527 250,00</u>

14. Saamiset ja velat

14.1 Saamisten erittely	2022	2021
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Muut saamiset	3 224,00	8 734,19
	<u>3 224,00</u>	<u>8 734,19</u>
14.2 Velkojen erittely		
	2022	2021
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	339 753,00	277 452,78
Muut velat	222 961,93	138 562,71
	<u>562 714,93</u>	<u>416 015,49</u>
14.3 Siirtovelkojen erittely		
	2022	2021
Velat henkilöstölle	754 477,55	695 425,04
Muut siirtovelat	499 519,88	576 321,98
	<u>1 253 997,43</u>	<u>1 271 747,02</u>

15. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

15.1 Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut

Leasingvastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	17 140,95	17 140,95
Seuraavina vuosina maksettava määrä	17 140,81	34 281,77
	<u>34 281,76</u>	<u>51 422,72</u>
Vuokravastuut		
Alkaneella tilikaudella maksettava määrä	36 817,20	35 254,84
Seuraavina vuosina maksettava määrä	36 817,20	37 378,04
	<u>73 634,40</u>	<u>72 632,88</u>
Arvonlisäverovastuut		
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen		
Konserniyritykset	856 672,44	-908 571,97
Yhteistoimintayritykset	1 603 256,12	-1 149 261,87
	<u>2 459 928,56</u>	<u>-2 057 833,84</u>
<i>Positiivinen alv-vastuu = alv-velka</i>		
<i>Negatiivinen alv-vastuu = alv-saaminen</i>		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverolain 120§:n mukainen tarkistusvastuu		
- 10 v. tarkistuskausi		
Muut ryhmän yritykset	78 779 260,49	41 315 064,70
	<u>78 779 260,49</u>	<u>41 315 064,70</u>
Muut vastuusitoumukset		
Sijoitussitoumukset	7 586 871,02	10 719 740,65
Merkintäsitoumukset	0,00	136 167,93
	<u>7 586 871,02</u>	<u>10 855 908,58</u>

LähiTapiola Vahinkoyhtiön ja alueyhtiöiden välillä on solmittu yhteisvastuusopimus, joka määrittelee periaatteet

LähiTapiola Keskinäisen Vakuutusyhtiön johtaman ryhmittymän yhtiöiden vakavaraisuuden varmistamiseksi.

Yhteisvastuusopimuksesta on kerrottu tarkemmin toimintakertomuksen Vakavaraisuus ja riskienhallinta -osiossa.

16. Lähipiirilainat ja -liiketoimet

Yhtiön lähipiirireksteri on laadittu VYL:n lähipiirimääritelmän mukaisesti.

Yhtiöllä ei ole lähipiiriliiketoimia, jotka olisi tehty muita kuin tavanomaisia kaupallisia ehtoja noudattaen.

Yhtiö ei ole myöntänyt lainoja lähipiirilleen.

Arvonlisäveron ryhmäkisteröintiin liittyvästä vastuusitoumuksesta on kerrottu liitteellä 15.

Tulosanalyysi ja muut liitetiedot, LähiTapiola Loimi-Häme

TULOSANALYYSI

	2022	2021	Muutos	€1 000 Muutos %
Vakuutusmaksutuotot	43 969	42 664	1 304	3,1 %
Korvauskulut	-30 419	-31 868	1 449	-4,5 %
Liikekulut	-10 761	-9 967	-794	8,0 %
Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta	2 789	830	1 959	236,1 %
Sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset ja niiden oikaisut	-5 357	3 439	-8 796	-255,7 %
Muut tuotot ja kulut	141	76	66	86,9 %
Liikevoitto	-2 426	4 345	-6 771	-155,8 %
Tasoitusmäärän muutos	0	463	-463	-100,0 %
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja	-2 426	4 808	-7 234	-150,5 %
Tilinpäätössiirrot	0	0	0	0,0 %
Tuloverot ja muut välittömät verot	-13	-1 009	996	-98,7 %
Kauden voitto	-2 440	3 799	-6 239	-164,2 %
Liikevoitto	-2 426	4 345	-6 771	-155,8 %
Arvostuserojen muutos	-5 677	2 235	-7 913	-354,0 %
Kokonaistulos	-8 104	6 580	-14 684	-223,2 %

Sijoitusjakauma käyvin arvoin

Sijoitusjakauma käyvin arvoin 1.1. - 31.12.2022

	Perusjakauma				Riskijakauma		
	31.12.2022		31.12.2021		31.12.2022		31.12.2021
	milj. eur	%	milj. eur	%	milj. eur	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	62,4	48,4	69,9	50,9	62,4	48,4	50,9
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Joukkovelkakirjalainat	58,5	45,3	63,3	46,1	58,5	45,3	46,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	4,0	3,1	6,6	4,8	4,0	3,1	4,8
Osakesijoitukset yhteensä	48,4	37,5	49,0	35,7	48,4	37,5	35,7
Noteeratut osakkeet ³⁾	14,1	11,0	19,4	14,1	14,1	11,0	14,1
Pääomasijoitukset ⁴⁾	32,1	24,9	27,6	20,1	32,1	24,9	20,1
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	2,1	1,6	2,0	1,4	2,1	1,6	1,4
Kiinteistösijoitukset yhteensä	18,2	14,1	18,4	13,4	18,2	14,1	13,4
Suorat kiinteistösijoitukset	2,3	1,8	3,0	2,2	2,3	1,8	2,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	15,8	12,3	15,4	11,2	15,8	12,3	11,2
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset yhteensä	129,0	100,0	137,2	100,0	129,0	100,0	100,0
Johdannaisten vaikutus ⁹⁾							
Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä	129,0	100,0	137,2	100,0	129,0	100,0	100,0

Jvk-salkun modifioitu duraatio

4,1

- 1) Sisältää kertyneet korot
- 2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat
- 3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle
- 4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset
- 5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt
- 6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta
- 7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin
- 8) Riskijakauma voidaan esittää vertailukausilta sitä mukaa kun tietoa kertyy (ei taannehtivasti). Mikäli luvut esitetään vertailukausilta ja kaudet eivät ole täysin vertailukelpoisia, tulee tästä antaa tieto.
- 9) Sisältää johdannaisten vaikutuksen riski- ja perusjakauman erotukseen. Johdannaisten vaikutus voi olla +/-.
- Eron korjauksen jälkeen riskijakauman loppusumma täsmää perusjakaumaan.
- 10) Suhteellinen osuus lasketaan käyttäen jakajana 'Sijoitukset käyvin arvoin yhteensä'-rivin loppusummaa.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle 1.1. - 31.12.2022

	Netto- tuottojen markkina- arvo ⁸⁾	Sitoutunut pääoma	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle					
			2022		2021	2020	2019	2018
			milj. eur	milj. eur	%	%	%	%
Korkosijoitukset yhteensä	-9,3	74,3	-12,5	0,2	2,1	6,1	-1,9	
Lainasaamiset ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Joukkovelkakirjalainat	-9,2	68,2	-13,5	0,3	2,4	6,5	-2,0	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2)}	-0,1	6,1	-1,5	-0,1	0,1	1,5	-0,5	
Osakesijoitukset yhteensä	-1,6	48,3	-3,3	11,7	-1,5	12,1	-1,2	
Noteeratut osakkeet ³⁾	-2,5	17,5	-14,2	24,3	-7,0	24,2	-6,1	
Pääomasijoitukset ⁴⁾	0,7	28,9	2,4	4,6	2,0	3,5	4,8	
Noteeraamattomat osakkeet ⁵⁾	0,2	1,9	10,6	5,7	2,4	4,3	-0,2	
Kiinteistösijoitukset yhteensä	0,1	18,2	0,3	1,2	-2,9	-0,8	4,3	
Suorat kiinteistösijoitukset	-0,6	2,9	-20,4	-14,3	-2,7	-16,7	-3,2	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,7	15,3	4,3	4,8	-3,0	1,4	5,0	
Muut sijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3	
Hedge-rahastosijoitukset ⁶⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
Muut sijoitukset ⁷⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-3,4	-1,3	
Sijoitukset yhteensä	-10,8	140,9	-7,7	4,4	-0,1	7,6	-0,8	
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-0,2							
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo	-11,0	140,9	-7,8	4,3	-0,2	7,5	-0,9	

1) Sisältää kertyneet korot

2) Sisältää rahat ja pankkisaamiset sekä kauppahintasaamiset ja -velat

3) Sisältää myös sekarahastot, jos niitä ei voida kohdistaa muualle

4) Sisältää pääomarahastot ja mezzanine-rahastot sekä infrastruktuurisijoitukset

5) Sisältää myös noteeraamattomat kiinteistösijoitusyhtiöt

6) Sisältää kaikenlaiset hedge-rahasto-osuudet riippumatta rahaston strategiasta

7) Sisältää erät, joita ei voida kohdistaa muihin sijoituslajeihin

8) Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan myyntien/tuottojen ja ostojen/kulujen erotusta.

9) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

9 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

LähiTapiola Loimi-Häme Keskinäinen Vakuutusyhtiön (LähiTapiola Loimi-Häme) tilinpäätös on laadittu kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölakien mukaisesti. Lisäksi noudatetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä annettua asetusta ja kirjanpitoasetuksen säännöksiä siten kuin edellä olevassa asetuksessa säädetään sekä vakuutusyhtiöitä valvojen viranomaisten, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön ja Finanssivalvonnan, päätöksiä, määräyksiä ja ohjeita.

9.1 Laatimisperiaatteet

9.1.1 Aineettomien hyödykkeiden arvostus ja jaksotus

Muut pitkävaikutteiset menot

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu huoneistojen perusparannusmenot sekä ICT-järjestelmien suunnittelu- ja ohjelmointimenot. Ne esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä.

9.1.2 Sijoitusten arvostus ja jaksotus

Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.

Kiinteistöosakkeet esitetään taseessa hankintameno määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvokorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoitusomaisuudeksi katsottavan kiinteistön tai kiinteistöosakkeen arvokorotuksen vastaerä on tuloutettu tuloslaskelmassa vuodesta 1978 lähtien, ja sitä aikaisemmin tehdyt arvokorotukset on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon. Käyttöomaisuudeksi katsottavan sijoituksen vastaerä on kirjattu sidottuun omaan pääomaan arvokorotusrahastoon.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulospäätöksestä) enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintameno tai sitä alemman käyvän arvon määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan osakkeiden ja osuuksien arvoon siltä osin kuin käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon.

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa.

Rahoitusmarkkinavälineet

Rahoitusmarkkinavälineitä ovat joukkovelkakirjalainat ja muut rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineet esitetään taseessa hankintameno määräisinä. Hankintameno lasketaan keskihintaa käyttäen. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintahinnan erotus on jaksotettu korkotuotoiksi tai niiden vähennyksiksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Vastaerä on kirjattu rahoitusmarkkinavälineen hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli rahoitusmarkkinavälineen käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletusaamiset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä pysyvästi alemman todennäköisen arvon määräisinä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia ja muita tilapäisiä arvomuutoksia ei ole kirjattu. Muista syistä aiheutuneet arvonalennukset on kirjattu.

Samoin on kirjattu arvonalennuksen palautukset, mikäli käypä arvo on myöhemmin noussut yli alennetun hankintameno, enintään alkuperäiseen hankintameno saakka.

9.1.3 Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoina käytetään markkinaperusteisia käypiä arvoja. Kiinteistösijoitusten arvioinnissa sovelletaan IVS:n (International Valuation Standards) sekä hyvän kiinteistöarviointitavan (ns. AKA-kriteerit) mukaisia arviointiperiaatteita ja niiden arviointimenetelmille asettamia vaatimuksia.

Asuntokohteet arvioidaan pääosin vertailukauppoihin perustuvalla kauppavormen menetelmällä. Toimitilakohteiden pääasiallisena arviointimenetelmänä käytetään tuottoarvoon perustuvaa kassavirtamenetelmää. Erikoiskohteet arvioidaan kohteeseen parhaiten soveltuvalla markkinaperusteisella arviointimenetelmällä. Valtion asuntolainoin lainoitettujen kiinteistösijoitusten käypänä arvona pidetään aravavuokra-asuntojen ja aravavuokratulojen käytöstä, luovutuksesta ja omaksi lunastamisesta annetun lain (1190/1993) 10 §:n mukaista luovutuskorvausta.

Arvonmäärityksen tekee Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla joko ulkopuolinen auktorisoitu kiinteistöarvioitsija tai LähiTapiola Kiinteistövarainhoito Oy:n asiantuntijat ulkopuolisen auktorisoidun kiinteistöarvioitsijan ohjeistamana ja auditoimana.

Osakkeet, osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Noteerattujen arvopapereiden sekä sellaisten arvopapereiden, jolle on olemassa markkinat, käypänä arvona on käytetty vuoden viimeisintä kaupantekokurssia tai sen puuttuessa ostokurssia. Muiden sijoitusten osalta on käypänä arvona käytetty todennäköistä luovutushintaa, kirjanpitoarvoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa. Pääomasijoitusrahastojen käypänä arvona on käytetty hankintamenoa tai hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta.

Lainasaamiset, talletukset ja jälleenvakuutustalletesaamiset

Lainasaamisten, talletusten ja jälleenvakuutustalletesaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa ottaen huomioon luottotappiovaaran edellyttämä nimellisarvon alentaminen todennäköiseen arvoon.

9.1.4 Saamisten arvostus

Vakuutusmaksusaamiset

Vakuutusmaksusaamiset esitetään taseessa enintään todennäköisen arvon määräisenä. Vakuutusmaksusaamisten nimellisarvosta on vähennetty kokemusperäinen raukeaminen, jolloin saadaan niiden todennäköinen arvo. Saaminen, josta ei todennäköisesti saada maksusuoritusta, kirjataan luottotappioksi.

Ulkomaanrahämääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahaksi Euroopan Keskuspankin tilinpäätöspäivänä julkaisemaan kurssiin. Muiden sijoitusten osalta on käytetty hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alempaa tilinpäätöspäivän kurssia.

Valuuttakurssierot on kohdistettu kyseisten tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei ole voitu kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, on kirjattu sijoitustoiminnan valuuttakurssivoitoksi tai -tappioksi.

9.1.5 Poistot ja poistoero

Rakennusten ja niiden ainesosien, kaluston, aineettomien oikeuksien ja pitkävaikutteisten menojen hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaiканаan suunnitelman mukaan poistoina kuluksi.

Arvioidut poistoajat ovat hyödykeryhmäkohtaisesti keskimäärin seuraavat:

Aineettomat hyödykkeet

- Huoneistojen peruskorjaukset 3-10 v
- ICT-järjestelmien suunnittelukustannukset 5-10 v

Kiinteistöt

- Asuin-, toimisto- ja hotellirakennukset 40-50 v
- Tavaratalo-, myymälä- ja rakennukset 30-40 v
- Teollisuus-, varasto ym. rakennukset 20-30 v
- Rakennusten ainesosat, menojäännöspoisto 25 %

Kalusto

- Konttorikoneet, -kalusto yms., menojäännöspoisto 25 %

Rakennusten olennaisten perusparannusten vaikutus pitoaikaan arvioidaan erikseen. Tuloutettujen arvonkorotusten osalta on tehty poistot kyseisen erän pitoajan mukaan.

Kirjanpidossa tehtyjen kokonaispoistojen ja suunnitelman mukaisten poistojen kertynyt erotus merkitään taseen vastattaviin erään "Tilinpäätössiirtojen kertymä, poistoero" ja tilikauden aikainen poistoeron lisäys tai vähennys esitetään tuloslaskelmassa erikseen.

9.1.6 Muut erät

Muut velat

Muut velat kuin vakuutustekninen vastuuvetka merkitään taseeseen nimellis-arvoon.

Välittömät verot

Tuloslaskelmassa välittömät verot on esitetty suoriteperusteisesti.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Verotettavan tulon ja kirjanpidon tuloksen välisiin jaksotuseroihin ja muihin väliaikaisiin eroihin liittyvät laskennalliset verovelat ja -saamiset esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Liitetiedoissa esitetään arvostuseroista laskettu laskennallinen verovelka, jonka toteutumista pidetään todennäköisenä seuraavan vuoden aikana.

Verotusperusteiset varaukset

Kirjanpito- ja verolainsäädännön perusteella on tehty tulosvaikutteisia varauksia.

Pakolliset varaukset

Tuotoista on vähennetty pakollisina eläkevarauksina veloitteista vastaisuudessa aiheutuvat eläkemenot ja mahdolliset työttömyyseläkemenot, jotka kohdistuvat päättyneeseen tai aikaisempaan tilikauteen. Muina varauksina tuotoista on vähennetty keskeneräisten vahinkojen viivästyskorkovaraukset.

9.1.7 Selostus eläketurvasta ja eläkemenojen jaksottamisesta

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksella.

Mahdollinen lisäeläketurva, jossa etuina ovat vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke sekä kuolemantapauskorvaus omaisille, on järjestetty vakuutuksella. Lisäeläke kartuttaa eläkettä vuosittain pääsääntöisesti 0,2 prosenttia TyEL:n mukaisen eläkkeen perusteena olevasta vuosiansiosta.

LähiTapiola Loimi-Hämeen toimitusjohtajan eläkeikä on 63 vuotta. Muiden johtajien eläkeikä/eroamisikä on kulloinkin voimassa olevan työeläkelainsäädännön mukainen tai sitä alempi, mikäli toimosuhde on sovittu päättyväksi ennen lain mukaista eläkeikää.

Eläkevakuutusmaksut on kirjattu kuluksi suoriteperusteisesti.

9.1.8 Vakuutustekninen vastuuvetka

Vakuutusmaksuvastuu

Vakuutusmaksuvastuu sisältää tilivuonna ja aikaisempina vuosina kertyneestä vakuutusmaksutulosta sen osan, jota vastaava riski kohdistuu tilivuoden jälkeiseen aikaan. Samanlainen jaksotus tehdään myös tulevan jälleenvakuutuksen palkkioihin. Vakuutusmaksuvastuun määrä lasketaan pro rata parte temporis -periaatteen mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuusta ei ole vähennetty vakuutusten aktivoituja hankintamenoja eikä vakuutusmaksuvastuuseen sisälly siirtovastuun täydennyseriä.

Korvausvastuu

Korvausvastuu sisältää tilivuoden jälkeen yhtiön suoritettavaksi tulevat korvausmäärät, jotka aiheutuvat tilivuonna tai aikaisemmin sattuneista vahingoista ja muista vakuutusapahtumista. Korvausvastuuseen sisältyy tasoitusmäärä. Tasoitusmäärä on runsasvahinkoisten vuosien varalle laskettu puskuri, jolla pyritään varmistamaan vastuuvetkan riittävyys myös silloin, kun vastuuvetkaan oleellisesti vaikuttavat tekijät heilahtelevat epäsuotuisasti.

Vakuutusvalvontaviranomainen vahvistaa tasoitusmäärälle laskentasäännöt yhtiökohtaisesti.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa, mukaan lukien tuntemattomat vahingot sovelletaan 0,7 (vuoden 2021 tilinpäätöksessä 0,5) prosentin laskuperustekorkoa.

Eläkemuotoisten vastuiden korvausvastuun laskennassa käytetään vahinkovakuutuksen referenssikuolevuusmallia K2021, joka on laadittu Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyönä.

9.2 Laatumisperiaatteissa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat tilikauden ja edellisen tilikauden tuloksen vertailukelpoisuuteen

Vastuavelan laskennan muutokset

Laskuperustekorkoa nostettiin vuonna 2022 0,5 prosentista 0,7 prosenttiin ja sen vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2022 tilinpäätöksessä laskuperustekorona muutos pienensi yhtiön korvausvastuun määrää yhteensä 1,9 miljoonalla eurolla. Laskuperustekorona nostamisen taustalla on vastuavelan katteen turvaavasti arvioitu pidemmän aikavälin sijoitustuotto sekä hyvin reitattujen pitkien valtiolainojen markkinatuotto. Lisäksi liikennevakuutuskeskuksen laskuperusteisiin tehtiin muutos, joka kasvatti vähäisesti yhtiön korvausvastuuta kertaluonteisesti.

Laskuperustekorkoa muutettiin myös vuonna 2021 1,0 prosentista 0,5 prosenttiin, ja sen vaikutus näkyi yhtiössä kertaluonteisena korvausvastuun lisääntymisenä yhteensä 4,7 miljoonalla eurolla. Eläkepääomien määrittämisessä otettiin käyttöön uusi kuolevuusmalli K2021, jonka vaikutus näkyi kertaluonteisena korvausvastuun pienentymisenä. Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kuolevuusmalliin muutos pienensi korvausvastuun määrää yhtiössä 1,4 miljoonalla eurolla.

9.3 Tunnuslukujen laskentakaavat ja laskentaperiaatteet

9.3.1 Yleiset taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vahinkovakuutuksen liikevaihto

= Vakuutusmaksutuotot ennen jälleenvakuuttajien osuutta
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa
+ Muut tuotot

Tulosanalyysi

Vahinkovakuutustoiminta
Vakuutusmaksutuotot
Korvauskulut
Liikekulut
Muut vakuutustekniset tuotot ja kulut

Vakuutustekninen kate ennen tasoitusmäärän muutosta

Vahinkovakuutusten sijoitustoiminnan tuotot ja kulut sekä arvonkorotukset, niiden oikaisut ja arvon muutokset
Muut tuotot ja kulut

Liikevoitto tai- tappio

Tasoitusmäärän muutos

Voitto tai tappio ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja

Tilinpäätössiirrot

Tuloverot ja muut välittömät verot

Tilikauden voitto tai tappio

Kokonaistulos

= Liikevoitto tai –tappio

+ Taseen ulkopuolisten arvostuserojen, käyvän arvon rahaston ja arvonkorotusrahaston muutos

Hallituksen toimintakertomuksessa liikevoitosta (-tappiosta) käytetään termiä **liiketulos** ja tilikauden voitosta (tappiosta) termiä **tilikauden tulos**.

Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle (käyvin arvo)

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo suhteessa sitoutuneeseen pääomaan lasketaan sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon kauden aikana tapahtuneet kassavirrat.

Kauden tuotto lasketaan ns. mukautettua Dietz:in kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuukauden puolivälistä kauden loppuun.

Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely

= Sijoitustoiminnan suorat nettotuotot kirjanpidossa

+ Arvonmuutokset kirjanpidossa

+ Arvostuserojen muutos

Sijoitusjakauma käyvin arvo

Sijoitussidonnaisen vakuutuksen sijoitukset eivät ole mukana sijoitusjakauksessa. Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot rahamarkkinasijoituksiin.

Sijoitukset sijoitusrahastoihin ja niihin rinnastettaviin muihin yhteissijoitusyhtiöihin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin luetaan kiinteöstösijoituksiin.

Johdannaisten siirtyvissä erissä olevat laskennalliset arvostuserot ja ennakkomaksuissa olevat preemiot kohdistetaan alla olevalle omaisuuserälle.

Raportin kohtaan Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset otetaan mukaan tase-erä Rahat ja pankkisaamiset, kauppahintasaamiset ja -velat sekä johdannaisten vakuudet.

Kokonaispääoman tuotto ilman sijoitussidonnaista vakuutusta prosentteina (käyvin arvoin)

$$\begin{aligned} & \text{Liikevoitto tai -tappio} \\ & + \text{Korkokulut ja muut rahoituskulut} \\ & + \text{Perustekorkokulu} \\ & + \text{Arvonkorotusrahastoon/käyvän arvon} \\ & \quad \text{rahastoon kirjattu arvonkorotus/peruutus} \\ & + \text{Sijoitusten arvostuserojen muutos} \\ = & \frac{\text{Taseen loppusumma} + \text{Sijoitusten arvostuserot}}{\text{Taseen loppusumma}} \times 100 \end{aligned}$$

Tunnusluvun jakaja lasketaan tilikauden ja edellisen tilikauden taseen mukaisen arvojen keskiarvona.

Perustekorkokululla tarkoitetaan diskontatun korvausvastuun purkautumisen vaikutusta yhtiön korvauskuluun sen diskontatessa pääomamuotoiset eläkkeet ja/tai mahdolliset muut korvausvastuuerät. Se lasketaan kertomalla vuoden alun diskontattu korvausvastuu edellisen vuoden lopussa käytetyllä perustekorolla.

Tunnusluvussa muihin rahoituskuluihin sisällytetään muut vieraasta pääomasta aiheutuneet erät kuin korkokulut, esimerkiksi tuloslaskelman eriin kirjatut korollisen vieraan pääoman kurssivoitot ja -tappiot.

Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana

Tunnusluku lasketaan keskiarvona kalenterikuukausien lopussa lasketuista henkilökunnan lukumäärästä. Lukumäärässä otetaan huomioon palveluksessa olleiden henkilöiden mahdollinen osa-aikaisuus. Henkilökuntaan kuuluvaksi lasketaan ne henkilöt, joille maksetaan tilikauden aikana palkkaa.

9.3.2 Vahinkovakuutuksen taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Vakuutusmaksutulo

= Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta

Vahinkosuhte

Vahinkosuhte prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Tunnusluku lasketaan jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen.

Liikekulusuhde

$$= \frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Yhdistetty kulusuhde

Yhdistetty kulusuhde prosentteina

= Vahinkosuhte + Liikekulusuhde

Yhdistetty kulusuhde (ilman perustekorkokulua)

= Vahinkosuhte (ilman perustekorkokulua) + Liikekulusuhde

Riskisuhde (hallituksen toimintakertomus)

Riskisuhde prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

Riskisuhde (ilman perustekorkokulua) prosentteina

$$= \frac{\text{Korvauskulut (ilman korvaustoiminnan hoitokuluja, ilman perustekorkokulua)}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (ilman perustekorkokulua)}} \times 100$$

Toimintakulusuhde prosentteina (hallituksen toimintakertomus)

$$= \frac{\text{Liikekulut} + \text{Korvaustoiminnan hoitokulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}} \times 100$$

10 Riskienhallinnan liitetiedot

10.1 Yleistä riskienhallinnan järjestämisestä

Riskienhallinta on aktiivista ja ennakoivaa toimintaa, joka tunnistaa, arvioi, rajoittaa, hyödyntää ja valvoo liiketoiminnan uhkia sekä uusia mahdollisuuksia, jotka johtuvat muuttuvista ulkoisista ja sisäisistä olosuhteista tai LähiTapiolan omasta strategisesta tahtotilasta. Tavoitteena on edistää asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta ja tukea liiketoiminnan toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista. Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti ryhmässä huolehditaan ja tiedotetaan luotettavasti riskeistä sekä niiden hallinnasta asiakkaille ja muille sidosryhmille.

LähiTapiolan riskienhallintaa ohjaa LähiTapiola-ryhmän yhtiöiden hallitusten hyväksymä riskienhallintapolitiikka, jossa on kuvattu yleiset periaatteet, joita sovelletaan pysyväisohjeina riskienhallinnan järjestämisessä. Poliitikassa määritellään riskienhallinnan käsitteet, pääalueet, prosessit sekä toteuttamisen ja valvonnan vastuut. Riskienhallintapolitiikka päivitetään vuosittain tai aina kun liiketoiminnan olosuhteissa tapahtuu merkittäviä muutoksia.

Riskienhallinnan pääalueet ja riskiluokat ovat:

Taloudelliset riskit

- Vakavaraisuuden hallinnan riski
- Markkinariskit
- Luottoriskit
- Likviditeettiriskit
- Keskittymäriskit
- Vakuutusriskit

Operatiiviset riskit

- Toiminnan suunnittelun riskit
- Prosessiriskit
- Järjestelmäriskit
- Henkilöstöriskit
- Juridiset riskit
- Tapahtuma- ja vahinkoriskit

Toimintaympäristön ja strategian riskit

- Yleisen toimintaympäristön riskit
- Markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutoksien riskit
- Kilpailun ja kilpailijoiden aiheuttamat riskit
- Strategisten valintojen riskit
- Ryhmätason erityisriskit

Kestävyyksriskien kartoitus on kytketty osaksi säännöllisesti toteuttavia liiketoiminnan riskikartoituksia. Kestävyyksriskeille on tyypillistä, että ne eivät muodosta omaa erillistä riskiluokkaa vaan realisoituvat olemassa olevien riskiluokkien kautta. Kestävyyksriskillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon, vastuun arvoon, yhtiön ansaintaan tai maineeseen liittyvä kielteinen vaikutus.

10.2 Riskienhallinnan organisointi

Hallituksella on kokonaisvastuu riskienhallinnan järjestämisestä. Hallitus määrittelee riskienhallinnan tavoitteet, riskinottohalukkuuden, riskinoton rajat, vastuut, mittarit ja valvontaperiaatteet. Hallitus vahvistaa vuosittain riskienhallintaa käsittelevät suunnitelmat, varmistaa niiden huomioimisen toimintasuunnitelmissa sekä valvoo suunnitelmien toteuttamista ja noudattamista. Hallitus seuraa säännöllisesti riskienhallinnan tilaa ja keskeisimpien riskien kehitystä.

Riskienhallinnan vastuutus ja eri osapuolten tehtävät voidaan kuvata kolmen puolustuslinjan avulla. Jokaisella puolustuslinjalla ja jokaisella toimijalla on oma roolinsa osana riskienhallintajärjestelmän kokonaisuutta.

Ensimmäisen puolustuslinjan toimijoina toimitusjohtajat ja yhtiöiden muu johto vastaavat riskienhallinnan käytännön valmistelusta, toteuttamisesta ja toteuttamisen seurannasta. Yhtiöiden johtoryhmien ja riskienhallintaan liittyvien eri toimikuntien työjärjestyksissä on määritelty näiden tehtävät riskienhallinnassa ja -valvonnassa. Liiketoimintayksiköt vastaavat oman toimintansa riskien kartoittamisesta sekä niihin liittyvien riskienhallintatoimenpiteiden toteuttamisesta. Jokainen työntekijä on velvollinen kertomaan havaitsemistaan riskeistä tai riskienhallinnan kehittämiskohteista.

Toisen puolustuslinjan muodostavat tuki- ja kontrollitoiminnot. Riskienhallinnan valvonnasta vastaa aina muu kuin operatiivisesta toiminnasta vastaava taho. Aktuaari-, riskienhallinta- ja compliance-toiminnot avustavat hallitusta

ja johtoa riskienhallinnan valvonnassa. Myös talous- ja taseenhallintatoiminnot avustavat hallituksia liiketoiminnan seurannan käytännön toteuttamisessa. Kolmannen puolustuslinjan toimijana sisäinen tarkastus tukee esimiehiä valvontavelvollisuuden toteuttamisessa arvioimalla liiketoimintojen sisäisen valvonnan tilaa sekä tuottamalla johdolle ja toimintojen vastuuhenkilöille informaatiota ja toimenpide-ehdotuksia valvonnan tehostamiseksi. Lisäksi tilintarkastus valvoo riskienhallinnan toteuttamista.

LähiTapiola Vahinkoyhtiön hallituksella on LähiTapiola-ryhmän ylimmän emoyrityksen hallituksena vastuu ryhmän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan järjestämisestä ja valvonnasta. Ryhmän riskienhallintakomitealla on keskeinen rooli ryhmän riskienhallinnan toimintaperiaatteiden valmistelussa sekä ryhmän riskien seurannassa ja valvonnassa. Ryhmän taseenhallintakomitea on taseriskien hallinnan, seurannan ja kehittämisen päätöksenteon elin, ja se raportoi suoraan hallitukselle. Komitea vastaa siitä, että taseriskien hallinta on järjestetty asianmukaisesti ja pääomat ovat tehokkaassa käytössä. Hallitus nimittää sijoitustoiminnan johtoryhmän, joka vastaa sijoitustoiminnan käytännön organisoinnista ja operatiivisesta markkinariskien valvonnasta.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä on avustaa yhtiöiden hallituksia ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Toiminto seuraa riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiöiden riskiprofiilia kokonaisuutena sekä raportoi riskeille altistumisesta. Lisäksi toiminto neuvoo hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa.

10.3 Raportointi

Taloudellisen informaation oikeellisuus varmistetaan riittävän ajantasaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä kattavalla ja ajan tasalla olevalla dokumentaatiolla raportoinnissa käytettävistä laskentamenetelmistä ja järjestelmistä. Lisäksi liiketoimintojen päätöksenteko ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty.

10.4 Vakuutustoiminnan riskienhallinta

Yhtiön vakuutustoiminnan riskejä ovat vahinkovakuutustoiminnan riskit sekä markkina-, vastapuoli- ja likviditeettirisikit.

10.4.1 Vahinkovakuutustoiminnan riskit

Vahinkovakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät vakuutus- tuotteiden hinnoitteluun ja riskienvalintaan, inflaatioon, korkotason vaihteluun, kuolleisuudessa tapahtuviin muutoksiin ja jälleenvakuutussuojiiin.

Hinnoitteluriskillä tarkoitetaan sitä, että vakuutusmaksut eivät riitä kattamaan vakuutussopimuksista aiheutuvia korvaussuorituksia ja toimintakuluja. Tärkeimmät hinnoitteluriskit liittyvät käytettyjen tariffimallien riskimaksujen riittävyyteen sekä kannattavuuden ja vahinkojen seurannan prosesseihin sekä niiden huomioon ottamiseen vakuutusten hinnoittelussa ja merkintäpolitiikassa.

Vakuutusten merkintäpolitiikka määrittelee sallitut vakuutusriskit. Hallitus hyväksyy vakuutusliiketoiminnan kannattavuustavoitteet ja hinnoittelustrategia ohjaa riskivastaavaa sekä oikeudenmukaista hinnoittelua. Vakuutusten merkintäpolitiikan ja hinnoittelustrategian avulla määriteltyjen tavoitteiden toteutumisesta vastaavat liiketoimintayksiköt. Hinnoitteluun ja vakuutusmaksutasoon liittyviä riskejä hallitaan raportointi- ja laskentajärjestelmien jatkuvalla kehittämisellä, jotta tarvittavat muutokset maksutasossa saadaan yhä nopeammin korjattua. Erityisen riskialttiita vakuutusriskejä merkitään joko rajoitetusti tai ne jätetään kokonaan merkitsemättä.

Asiakasriskejä hallitaan asiakasvalintaohjeilla, niiden noudattamisen seurannalla, vahinkorekisterin käytöllä sekä esimerkiksi vakuutustutkijoiden toiminnalla. Suurien riskikeskittymien vaikutuksia minimoidaan säännöllisellä keskittymien tarkastelulla riskiasiantuntijoiden toimesta. Pyrittäessä entistä parempaan asiakasvalintaan ja riskivastaavaan hinnoitteluun, yhtenä tärkeänä keinona ovat liiketoimintayksiköiden ylläpitämät merkintä- ja hinnoitteluvaltuudet.

Ryhmän tutkimusryhmä tutkii, torjuu ja ennaltaehkäisee vakuutustoimintaan kohdistuvaa vakuutusrikollisuutta. Asiakkaiden luotto- ja taustatietojen tarkistaminen ennen asiakasvalintaa ja epäselvien vahinkojen selvittely ovat tärkeä osa tutkimusryhmän toimintaa. Vakavampien tapausten hoito siirretään viranomaisille. Tehokkaalla asiakasvalinnalla on tarkoitus pitää luottotappiot ja korvauskulut tavoitteiden mukaisella tasolla.

Vastuuvelan riittävyysriskillä tarkoitetaan sitä, että vastuuelkaan varattu määrä ei riitä varausvuoden jälkeen maksettavaksi tulevien korvausten suorittamiseen. Riskin alariskejä ovat mm. inflaatoriski, korkoriski ja pitkäikäisyysriski.

Inflaatoriski liittyy esimerkiksi henkilövahinkojen sairaanhoitoon ja kuntoutukseen liittyviin kassavirralltaan pitkäkestoisin korvauksiin. Riski toteutuu, mikäli maksettavien korvausten taso nousee inflaation takia korkeammaksi, kuin on hinnoittelussa ja korvausvastuun laskennassa oletettu, jolloin vakuutusmaksut ja korvausvastuu osoittautuvat riittämättömiksi.

Korkoriski ja pitkäikäisyysriski koskevat lähinnä liikennevakuutuksen pitkäkestoisia eläkemuotoisia korvausvastuita. Vastuita laskettaessa kassavirrat diskontataan perustekorolla. Korkoriski toteutuu, mikäli tulevaisuudessa ei saada vähintään perustekorona mukaista tuottoa vastuita kattavalle omaisuudelle. Pitkäikäisyysriskillä tarkoitetaan korvausvastuun määräämiseen liittyvän tulevan kuolevuuskehityksen arvioinnin epävarmuutta. Pitkäikäisyysriski realisoituu silloin, jos kuolevuus osoittautuu tulevina vuosina oletettua alhaisemmaksi, jolloin eläkkeitä joudutaan maksamaan odotettua pitempään.

Kirjanpidon vastuuvelan laskuperusteissa määritellään eri vakuutusluokkien vastuuvelan määrätymisperiaatteet. Korvausvastuun diskonttauksessa käytettävä laskuperustekorokko (0,7 %) määrätään siten, että se ei ylitä vastuuta kattavan omaisuuden turvaavasti määrättyä sijoitustuoton tasoa vahinkojen arvioituna selviytymisaikana. Laskuperusteet ovat korkotason ja kuolevuuden osalta sekä muilta määrätymisperiaateiltaan turvaavat. Vastuuvelan riittävyyttä seurataan vuosittain ja tarvittaessa perusteisiin tehdään tarkistuksia. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostaminen eroaa kirjanpidon arvostamisesta. Vakavaraisuuslaskennassa vastuuvelan arvostamisessa pyritään markkinaehtoisuuteen mm. diskonttaamalla vastuuvetka riskittömällä korkokäyrällä.

Kirjanpidon vakuutusmaksuvastuu määrätään ns. siirtovastuuna pro rata -säännön mukaisesti johdettujen vakuutusluokkakohdista kertomien avulla. Eläkemuotoinen korvausvastuu arvioidaan Tapaturmavakuutuskeskuksen ja Vakuutuskeskuksen yhteistyössä kehittämällä 2021-kuolevuusmallilla, jossa eläkkeensaajan kuolevuuteen vaikuttaa ikä, sukupuoli, syntymävuosi ja vakuutuslaji. Suuret, tietyn eurorajan ylittävät vahingot varataan vahinkokohdaisesti osaksi korvausvastuuta. Muiden tunnettujen ja tuntemattomien vahinkojen korvausvastuu (kollektiivivaraus) määrätään tilastollisesti noudatettavan tavanomaisia aktuaarillisia menetelmiä. Turvaavuutta lisätään varauksella varmuuslisä osaksi kollektiivivarausta. Vahinkojen tulevia käsittelykuluja varten tehtävä hoitokuluvaraus määrätään suhteellisena osuutena varsinaisen korvausvastuun määrästä.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvät riskit koskevat jälleenvakuutuksenantajien luotettavuutta, suojien hankkimisessa noudatettavia hajautusperiaatteita ja suurten yksittäisten riskikohteiden merkinnässä noudatettavia periaatteita, erityisesti koskien jälleenvakuutuslajin varmistamista ennen ensivakuutuslajin merkittävyyttä. Lisäksi EML-arvioihin (Estimated Maximum Loss) liittyvät arviointivirheet voivat toteutuessaan olla vahingollisia ja riskiä hallitaankin jälleenvakuutuslajin rakenteeseen sisältyvällä EML-murtumasuojalla.

Jälleenvakuutuslajiin liittyvää riskiä hallitaan hallituksen vahvistamien jälleenvakuutusohjelman ja jälleenvakuutuslajin hankintaohjeen avulla. Jälleenvakuutuslajin ja -ohjelmia suunniteltaessa otetaan huomioon vakuutuslajin rakenne, vakuutusluokkien erilaiset volyymit, riskien mahdollinen kumulatio sekä vakavaraisuuslajin. Näiden tekijöiden perusteella asetetaan vakuutuslajin kohdittaiset omapidätysrajat, jotka määrittelevät suurimmat omalla vastuulla pidettävät määrät yksittäisissä riskeissä.

Jälleenvakuutuslajiksi hyväksytään vain luottoluokituksestaan riittävän vakavaraisia yhtiöitä. Suurin osa jälleenvakuutuslajista on sijoitettu yhtiöihin, joiden luottoluokitus on Standard & Poor'sin mukaan vähintään (A). Jälleenvakuutuslajin hankitaan hajautetusti riittävän useilta jälleenvakuutuslajin antajilta hallituksen asettamien limiittien perusteella. Jälleenvakuutuslajin saatavuuteen ja suojien aukottomuuteen liittyviin riskeihin varaudutaan tiiviillä ensi- ja jälleenvakuutuslajin yhteistyöllä tekemällä ensivakuutuslajin sopimuksiin ja -tarjouksiin tarvittavat muutokset ajoissa.

10.4.2 Markkina-, vastapuoli- ja likviditeettiriskit

Markkinariskeillä tarkoitetaan varojen ja vastuiden markkina-arvojen muutoksia, jotka johtuvat taloudellisten muuttujien kuten korkojen, valuuttakurssien, osakkeiden hintojen, kiinteistöjen arvojen tai arvovaihteluiden (volatiiliteetti) muutoksista. Keskittymäriskit luetaan tässä markkinariskeiksi samoin kuin Solvenssi II -kehikossa. Keskittymäriskit syntyvät varojen liiallisesta keskittymisestä esimerkiksi yksittäisiin vastapuoliin, maantieteellisesti tai toimialoittain. Luotto- ja vastapuoliriskeillä tarkoitetaan riskiä, että lainan, transaktion tms. vastapuoli ei kykene selviytymään sopimuksen mukaisista velvoitteistaan. Likviditeettiriskillä tarkoitetaan rahoituslikviditeetti- tai markkinalikviditeettiriskiä. Edellinen liittyy rahoitustarpeiden ja -lähteiden eriaikaisuuteen ja sen hallintaan. Jälkimmäisellä tarkoitetaan riskiä, jossa sijoitusomaisuutta ei kyetä muuttamaan käteiseksi riittävän nopeasti vaikuttamatta markkinoiden hintatasoon.

Yhtiön hallituksen hyväksymä sijoitussuunnitelma sisältää sijoitustoiminnan tuottotavoitteen, vakavaraisuustavoitteen, markkinariskienoton tavoitetasot ja riskienoton rajat sekä sijoitusomaisuuden strategisen allokation vaihteluvälineen. Suunnitelmassa kuvataan riskien- ja vakavaraisuudenhallinnan ohjaus- ja raportointiprosessit sekä toimenpiteet, joilla varmistetaan riskienoton ja vakavaraisuuden säilyminen tavoitteiden mukaisissa rajoissa.

Ryhmän yhteisvastuusopimuksessa kuvattu vakavaraisuusliikennevalokehikko on yhtiöiden vakavaraisuuden ja sijoitustoiminnan ohjauksen keskeinen työkalu. Kehikko perustuu viranomaismallin mukaiseen vakavaraisuuteen, joka luokitellaan liikennevalovyöhykkeisiin, joille on määritelty johdon toimenpiteet. Vihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuus on tavoitellulla tasolla ja varainhoitajat toimivat normaaliin tapaan mandaattinsa mukaisesti. Vaaleanvihreällä vyöhykkeellä vakavaraisuuden ja markkinariskien seuranta tulee tiivistää. Keltaisella vyöhykkeellä markkinariskejä ei ole hyväksyttävää aktiivisesti kasvattaa. Punaisella ja mustalla vyöhykkeellä edellytetään aktiivisia toimenpiteitä markkinariskien vähentämiseksi ja vakavaraisuuden vahvistamiseksi.

Yhtiön taseenhallintatoiminto valmistelee vähintään vuosittain tai tarvittaessa yhtiön hallitukselle ehdotuksen sijoitusten strategisesta allokaatiosta huomioiden yhtiön riskinkantokyvyn, vastuuelan luonteen ja rakenteen asettamat vaatimukset sekä pääomamarkkinoiden tilanteen. Strategisen allokaation sopivuutta testataan erityyppisillä sijoituksiin ja vastuisiin kohdistetuilla stressitestillä. Taseenhallintatoiminto seuraa strategisen allokaation asianmukaisuutta ja valmistelee tarvittaessa muutosesityksen yhtiön hallitukselle. Koska strateginen allokaatio edustaa pitkän aikavälin tavoitteita, sitä muutetaan vain painavista syistä, jotka voivat liittyä esimerkiksi muutoksiin markkinaympäristössä, vakavaraisuudessa, vakuutuskannassa, sijoitusten pitkän aikavälin tuotto- ja riskiodotuksissa, yhtiön asiakashyvityspolitiikassa tai vakavaraisuusstrategiassa tms.

Yhtiön vastuullinen matemaatikko tekee yhtiön hallitukselle vähintään vuosittain tai tarvittaessa selvityksen vastuuelan, maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden riskienhallinnalle ja sijoitustoiminnalle asettamista vaatimuksista.

Ryhmän riskienhallintatoiminto vastaa markkina-, luotto- ja vastapuoli- sekä likviditeettiriskien tunnistamisesta, mittaamisesta, valvonnasta ja raportoinnista. Riskejä mitataan ja seurataan Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan viranomaismallin mukaisesti sekä yleisesti käytössä olevilla menetelmillä ml. stressitestaus. Riskejä hallitaan sijoitussuunnitelmassa asetetuilla sijoittamista ja riskienottoa koskevilla rajoitteilla, joilla varmistetaan myös varojen riittävä hajautus strategisen allokaation omaisuusluokkien sisällä. Tarvittaessa riskejä vähennetään allokaatiomuutoksilla.

Korkojen muutos vaikuttaa korkoherkkien sijoitusten ja vastuiden markkina-arvoihin. Tätä taseen korkoriskiä hallitaan huomioimalla vastuiden rakenteel-

linen korkoriski sijoitusten strategista allokaatiota muodostettaessa mm. siten, että korkosijoitusten kassavirrat pyritään sovittamaan vastuiden kassavirtoihin.

Luottoriskiä hallitaan määrämuotoisella, kattavalla ja huolellisella analyysillä luotonmyöntöprosessissa, luottoehtoihin sisällytettävillä vakuuksilla ja koventanteilla, kohteiden jatkuvalla seurannalla sekä rahoituskannan riittävällä hajauttamisella.

Pankkivastapuolten käyttöä seurataan ja rajoitetaan ryhmätasolla huomioiden mm. vastapuolten koko ja luottoluokitus ja siten että altistukset ovat riittävästi hajautettu. Jälleenvakuutuksesta syntyvää vastapuoliriskiä hallitaan jälleenvakuutusohjelman mukaisesti.

Riittävän maksuvalmiuden varmistaminen epäsuotuisassakin tilanteessa niin lyhyellä- kuin pitkällä aikavälillä on yksi keskeinen sijoitusten strategisen allokaation muodostamisessa huomioitava tekijä. Säännöllinen likviditeetin seuranta kattaa sekä vakuutusliiketoiminnan että sijoitustoiminnan ja huomioi sekä rahoitus- ja markkina-likviditeettinäkökulmat.

Pitkän aikavälin markkinaskenaarioiden vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen tarkastellaan vuosittain laadittavassa riski- ja vakavaraisuusarviossa (ORSA) sekä vuosineljänneksittäin toteutettavassa sisäisessä vakavaraisuusraportoinnissa.

10.5 Operatiivisten riskien hallinta

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä ja ulkoisista tekijöistä. Juridiset/oikeudelliset riskit ja tapahtuma-/vahinkoriskit sisältyvät operatiivisiin riskeihin. Toiminnan suunnittelun riskeillä tarkoitetaan vuosisuunnittelun valintoihin, tavoiteasetantaan ja liiketoiminnan muutostilanteisiin sisältyviä riskejä. Operatiivisten riskien hallinnan lähtökohtana on pyrkiä ehkäisemään riskien toteutumista ja minimoimaan riskeistä aiheutuvia vahinkoja.

Operatiivisten riskien hallinnan keskeisimmät osa-alueet ovat riskien kattava tunnistaminen, arviointi ja raportointi eri organisaatioissa ja eri riskialueilla sekä toiminnan laadun ja oikeellisuuden varmistaminen valvonta- ja kontrollitoimenpiteillä.

Operatiiviset riskit kartoitetaan määrämuotoisella riskien kartoitusmenetelmällä vuosittain osana vuosisuunnitteluprosessia sekä aina riskitilanteen olennaisesti muuttuessa. Kartoituksissa tunnistetut riskienhallintatoimenpiteet

kytketään osaksi eri liiketoimintayksiköiden vuosisuunnitelmia. Lisäksi jokaisesta hankkeesta, projektista ja merkittävästä liiketoiminnan muutostilanteesta laaditaan aina erillinen riskikartoitus.

Prosesseihin sisältyvien valvonta- eli kontrollitoimenpiteiden avulla varmistetaan toiminnan oikeellisuudesta ja laadusta. Osana operatiivisten riskien hallintaa kirjataan toteutuneet riskit ja läheltä piti -tapahtumat sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ryhmän riskitapahtumarekisteriin. Toiminnan häiriöiden ja virheiden sekä operatiivisten riskien aiheuttaminen tappioiden raportointi viranomaisille toteutetaan asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Toiminnan jatkuvuuden hallinta varmistetaan jatkuvuus- ja valmiussuunnitelmien säännöllisellä päivittämisellä ja testauksella. Ryhmän yhtiöt ovat vastuussa toimintansa asianmukaisesta järjestämisestä, niihin kuuluvista velvoitteista ja toiminnan jatkuvuuden hallinnasta myös kaikkien ulkoistettujen toimintojensa osalta.

Operatiivisten riskien hallitsemiseksi on lisäksi erillisiä menettelytapoja ja ohjeistuksia mm.:

- prosessiriskien hallintaan
- järjestelmäriskien hallintaan
- juridisten riskien hallintaan
- turvallisuusriskien hallintaan
- tietoturvariskien hallintaan
- hankkeiden ja projektien riskienhallintaan
- vakuutettavissa olevien riskien hallintaan (oma vakuutusturva)

10.6 Toimintaympäristön ja strategian riskien hallinta

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyviä riskejä ovat mm. yleisen toimintaympäristön, markkinoiden ja asiakaskäyttäytymisen muutosten, kilpailun ja kilpailijoiden, omien strategisten valintojen ja yhtiöryhmänä toimimisen ja ryhmäsijoitusten riskit.

Toimintaympäristöön ja strategiseen tahtotilaan liittyvät riskit kartoitetaan ja niiden merkittävyys arvioidaan vuosittain vuosisuunnitteluprosessin yhteydessä. Menettelynä on ohjeistettu itsearviointi. Tunnistettujen riskien vähentämiseksi ja pienentämiseksi sekä mahdollisuuksien hyödyntämiseksi vastuulliset tahot suunnittelevat ja toteuttavat riskienhallintatoimenpiteitä, jotka toteutetaan osana vuosisuunnitelmia. Oleellinen osa strategisten riskien hallintaa on strategisten kehityshankkeiden yhteydessä toteutettava riskienhallin-

tatyöskentely. Riskitilannetta käsitellään säännöllisesti hankkeiden ohjausryhmissä. Strategian toteuttamisen riskejä hallitaan strategiamittaristojen määrittelyllä ja säännöllisellä seurannalla.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Loimaalla 24. päivänä helmikuuta 2023

Markku Äijälä
hallituksen puheenjohtaja

Katriina Laaksonen
Hallituksen varapuheenjohtaja

Joni Lehtonen

Krista Pohjola

Timo Simula

Lauri Riekkola
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Loimaalla 20. päivänä maaliskuuta 2023

KPMG Oy Ab

Petter Westerback

KHT